

ДОЎГАЯ ДАРОГА
ДАДОМУ

10

СКЛАДАЛЬНІК
ТРЫВАЛАГА ШЛЮБУ

13

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

24

СНЕЖНЯ 2022 г.

СУБОТА

№ 253 (29875)

НАТХНЕННЕ ДЛЯ ДОБРЫХ СПРАЎ

Хрысціянам Беларусі,
якія святкуюць Раство Хрыстова 25 снежня
Дарагія суайчыннікі!

Ад усёй душы віншуем вас з Раством Хрыстовым і надыходзячым 2023 годам.

Светлае свята нагадвае аб тым, што вялікі духоўны шлях кожнага чалавека пачынаецца з нараджэння ў сэрцы маленькіх парасткаў веры, надзеі і кахання. Вечныя хрысціянскія каштоўнасці надаюць нам сілу, аб'ядноўваюць народы і кантыненты, натхняюць на бескарыслівае служэнне бліжняму, заклікаюць да ўзаемапавагі і пошукі кампрамісаў.

Калядныя ўрачыстасці для беларусаў заўсёды былі блага-славёным часам, калі мы становімся дабрэйшымі і больш міласэрнымі, ўдзяляем увагу родным, дапамагаем тым, хто мае патрэбу, умацоўваем нашу адзінства малітвай і стварэннем. Гэты дзень паглыбляе нас у нацыянальныя традыцыі, якія гістарычна служаць апорай грамадства.

Перакананы, імкненне да добрасуседства, міру і згоды — залог шчаслівай будучыні Беларусі.

Жадаю ўсім моцнага здароўя і дабрабыту. Няхай сёлетняя Каляды стануць новым пунктам адліку для добрых спраў.

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь
Аляксандр ЛУКАШЭНКА.

Фота Анастасіа КЛЕШЧУКА.

«МЫ ПАВІННЫ ЗЫХОДЗІЦЬ З МАГЧЫМАСЦЯЎ ЭКАНОМІКІ»

Павышэнне зарплат бюджэтнікам абмеркавалі на нарадзе ў Прэзідэнта

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка правёў нараду па пытаннях зароботнай платы і грашовага забеспячэння работнікаў бюджэтнай сферы. Кіраўнік дзяржавы нагадаў, што зусім нядаўна ім было прынята рашэнне аб павышэнні зароботнай платы ў бюджэтных арганізацыях. Згодна з гэтым рашэннем, заробкі падняліся ва ўрачоў, настаўнікаў, дзяржслужачых, ваеннаслужачых — усіх, хто мае дачыненне да бюджэту.

«Нягледзячы на пэўныя праблемы, мы адшукалі магчымасці для таго, каб падтрымаць гэтых людзей. Але прыярытэты, як заўсёды, рэальны сектар эканомікі. Заводы, фабрыкі, сельская гаспадарка і гэтак далей павінны быць у прыярытэце», — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка. Паводле ўстаноўленай практыкі, замацаванай у заканадаўстве, рост зароботнай платы бюджэтнікаў звязаны з паказчыкамі ў рэальным сектары эканомікі.

Кіраўнік дзяржавы нагадаў, як падчас пандэміі каранавіруса для ўрачоў былі ўведзены ковідныя надбавкі. «Забіраць іх ва ўрачоў пасля пандэміі было неспрытайна, хоць гэта і эканамічная катэгорыя, ды і эканоміка нам дазваляе нейкія сродкі сэканоміць. Таму было прынята рашэнне, каб гэтыя ковідныя надбавкі засталіся ў сістэме аховы здароўя і за кошт іх пастарацца павысіць зароботную плату», — сказаў Прэзідэнт, заўважыўшы, што

Фота Sputnik.

настаўнікі, выкладчыкі, іншыя бюджэтнікі — таксама людзі не чужыя. Таму, па словах кіраўніка дзяржавы, было прынята рашэнне падняць ім зарплату з мэтай балансавання.

Павелічэнне зароботнай платы закранула і прадстаўнікоў ваеннага і сілавога блокаў. І тут, па словах Прэзідэнта, галоўнае — не разбалансаваць сістэму, якая ўжо склалася. «Ёсць пэўны баланс, ёсць нейкая раўнавага. Падымаючы зароботную плату адной катэгорыі, мы не павінны разбурыць раўнавагу і парушыць баланс. Думаю, прыйдзем да пэўнага меркавання, і ў сувязі з гэтым будуць прыняты адпаведныя рашэнні», — адзначыў Аляксандр Лукашэнка. Ён зрабіў акцэнт на тым, што ўся тэматыка, звязаная з павышэннем зароботнай платы ўрачам, настаўнікам, ваенным, павінна пачаць працаваць з 1 студзеня. «Пры гэтым звяртаю ўвагу: мы павінны зыходзіць з магчымасцяў эканомікі. Ёсць грошы — плаці. Няма грошай — ну што ж: як няма, дык няма. Пакуль

крыху нешта ёсць», — падкрэсліў кіраўнік дзяржавы.

Прэзідэнт заўважыў, што неабходна выканаць абяцанне і падтрымаць людзей, як падтрымалі пенсіянераў. Сёлета пенсіі падымаліся тройчы. Цяпер настаў час бюджэтнікаў.

«Яшчэ раз хачу падкрэсліць, зыходзячы з учарашняга дня (з нарады з сілавым блокам. — Зв.), і вайскоўцы, і спецслужбы, і МУС, і КДБ павінны безадмоўна дзейнічаць. Асабліва з усіма таго, што мы прынялі рашэнне і па будаўніцтве жылля для вайскоўцаў і людзей у пагонах. Мы гэтую праблему вырашылі, — адзначыў Аляксандр Лукашэнка. — Дрэнна, што мы ў такім стане трымалі людзей. Ваенны чалавек, я так па-мужчынску часта кажу, які ў выпадку вайны, не дай бог, ці яшчэ нечага, ідзе на смерць, павінен ведаць, што семі абаронення і ў дзядей будзе кут для жыцця. Мы людзі ваенныя, і для гэтага ваенныя людзі і жывуць, каб цаной свайго жыцця абараняць жонак, дзяцей і нашу краіну».

СТАР. 2

КОРАТКА

• Прэзідэнт Беларусі зробіць рабочы візіт у Расійскую Федэрацыю. У падмаскоўным Зорным гарадку Аляксандр Лукашэнка па запрашэнні Прэзідэнта Расіі наведае Навукова-даследчы выправавальны цэнтр падрыхтоўкі касманаўтаў імя Ю. А. Гагарына. Цяпер там праходзяць адбор кандыдаты на палёт у космас ад Беларусі.

Напярэдадні

САКРЭТЫ НАВАГОДНЯГА МЕНЮ

Як наблізіць традыцыйныя святачныя стравы да правіл здаровага харчавання

Навагодняе меню дасталася нам у спадчыну з савецкіх часоў — гэтак жа, як і іншыя харчовыя звычкі, якія дыетылагі сёння называюць шкоднымі: напрыклад, усё есці з хлебам або запіваць ежу. Але традыцыя ёсць традыцыя, і зрабіць з гэтым нічога ўжо нельга: Новы год без «Аліўе», сялядца «пад футрам» і шампанскага — тое ж самае, што «Новы год

без ялінкі». Паставім пытанне па-іншаму: ці можна «асучасніць» традыцыйны навагодні стол, зрабіўшы кулінарныя сімвалы навагодніх урачыстасцяў хоць трохі больш карыснымі?

СТАР. 8

ISSN 1990 — 763X

9 771990 763008

Кожны дзень — з любімай «Звездай»!

Усім, хто падпісаўся на I квартал або I паўгоддзе 2023 г., — у падарунак чатыры календары: насценны, рэлігійны, народны і месяцавы.

Заканатворчасць, зразумелая кожнаму

Падвесці вынікі бягучага года і вызначыць задачы на перспектыву:

Наталля Качанавы сустрэлася з актывам Гомельшчыны

У Светлагорску прайшла сустрэча Старшыні Савета Рэспублікі Наталлі Качанавы з кіраўнікамі выканаўчых органаў улады і старшыннямі раённых Саветаў дэпутатаў рэгіёна.

Як звярнула ўвагу спікер верхняй палаты парламента, напрыканцы года ў краіне традыцыйна падводзяцца вынікі выканання ўсіх даведзеных прагнозных паказчыкаў сацыяльна-эканамічнага развіцця і выканання задач, акрэсленых VI Усебеларускім народным сходам для кіраўнікоў рэспубліканскіх і мясцовых органаў улады, дэпутатаў карапуса краіны.

Мы імкнёмся сустрэцца з нашымі калегамі на месцах для таго, каб падзяліцца меркаваннямі, дзавесці да вас неабходную інфармацыю і пачуць твае пытанні, якія хваляюць вас сёння, — падкрэсліла важнасць правядзення падобных сустрэч у рэгіёнах Старшыня Савета Рэспублікі.

Наталля Качанавы нагадала, што бягучы год для нашай краіны адзначаны знакавым палітычным крокам — праведзеным рэфэрэндумам з прыняццем абноўленай Канстытуцыі.

Сёння Нацыянальны сход, дэпутаты Палаты прадстаўнікоў і члены Савета Рэспублікі — усе разам працуем над тымі

Фота: БелТА

заканпраектамі, якія неабходна прымаць у развіццё абноўленай Канстытуцыі. Іх каля дзевяноста, і самыя ключавыя былі разгледжаны на нарадзе Прэзідэнта. Аляксандр Рыгоравіч рэкамендаваў выехаць і абмеркаваць гэтыя пытанні з людзьмі, каб яны разумелі, наколькі важнае прыняцце гэтых законаў, — акцэнтавала ўвагу Старшыня Савета Рэспублікі на пастаўленай задачы ад кіраўніка дзяржавы для парламентарыяў.

Наталля Качанавы нагадала кіраўнікам выканаўчых органаў улады і дэпутатам карапуса раёнаў Гомельшчыны аб важнасці выключнай ролі Усебеларускага народнага сходу.

— Гэты орган для нас не новы, прайшло ўжо шэсць усебеларускіх народных

сходаў. Першы з іх — у 1996 годзе пад дэвізам «Адвесці краіну ад бездані». Гэтае рашэнне было абсалютна правільным — калі збіраюцца людзі з усёй краіны і абмяркоўваюць ключавыя, стратэгічныя пытанні. Таму і прынята рашэнне, што гэта будзе прадстаўнічы стабілізацыйны орган, куды ўвойдуць прадстаўнікі абсалютна ўсіх прафесій, галін і рэгіёнаў. І зараз нам трэба гэта ўсё ўрэгуляваць заканадаўча, — падкрэсліла Наталля Івануна.

Зусім нядаўна быў разгледжаны закон аб Усебеларускім народным сходзе, нагадала Старшыня Савета Рэспублікі.

— У сувязі са зменамі і навіламі, унесенымі ў Канстытуцыю, вельмі шчыльна працавалі і па Выбарчым кодэксе. Прынялі законы аб Нацыянальным сходзе, аб статусе дэпутатаў Палаты прадстаўнікоў і членаў Савета Рэспублікі — гэта таксама вельмі важна, — адзначыла спікер.

Наталля Качанавы асобна расказала аб рабоце экспертнага савета пры Савеце Рэспублікі.

— Мы разглядаем нарматыўныя прававыя акты, якія потым паступаюць Прэзідэнту нашай краіны, каб даць экспертную ацэнку

своечасовасці прыняцця, уздзеянню на нашу грамадства і эфектыўнасці далейшай работы законаў, — падзялілася Наталля Івануна. — Можна шмат казаць, але калі пакладзеш гэта ў закон і ўсё будзе ўрэгулявана заканадаўча, тады нам усім разам жыць і працаваць па гэтых законах. Каб законы былі вывераныя, запрашаем людзей, якія дакладна разумеюць, што трэба рабіць, — падкрэсліла спікер.

Так, сярод нядаўна разгледжаных парламентарыяў пытанню — атрыманне арэнднага жылля, дзейнасць самазаяных, рамеснікаў, індывідуальных прадпрыемстваў.

— Каб прымаць дзейсныя законы, якія адлюстравалі б рэальную сітуацыю ў краіне, а самае галоўнае — працавалі на перспектыву, мы заўсёды практыкуем выезды ў рэгіёны, сустрэчы з калегамі. Калі разглядаем пытанні, запрашаем усіх прадстаўнікоў дэпутатаў карапуса, старшынняў аблвыканкамаў, кіраўнікоў прадпрыемстваў і арганізацый, каб і ў пачуць, — падкрэсліла Старшыня Савета Рэспублікі.

Наталля КАПРЫЛЕНКА.

Аб чым яшчэ ішла размова з дэпутаткім карапусам Гомельшчыны — у наступным выпуску «Мясцовага самакіравання».

«МЫ ПАВІННЫ ЗЫХОДЗІЦЬ З МАГЧЫМАСЦЯЎ ЭКАНОМІКІ»

Уладзімір Андрэйчанка:

АКЦЫЯ

«На імгненне вяртаемся ў сваё дзяцінства»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

У тэму

Праблемы ёсць, але яны пераадольныя

Пасля нарады ў Прэзідэнта міністр фінансаў Юры Селівёрстаў сустрэўся з журналістамі. Па яго словах, бюджэт гэтага года ў цэлым выконваецца. Міністр падкрэсліў, што, безумоўна, прысутнічае і пэўнае напружанне, у тым ліку звязанае і з санкцыйным ціскам, і з закрыццём пэўных сегментаў рынку. «Па бюджэце напружанне ёсць. Зразумела, што гэта выліваецца ў пэўны памер дэфіцыту, які вызначаецца заканадаўча. Скажаць, што усё ідзе гладка, без праблем, — не. Але праблемы пераадольныя», — адзначыў Юры Селівёрстаў. Доказ стабільнага выканання бюджэту — не толькі своечасовая выплата заробкаў бюджэтнымі і пенсій, але і іх павышэнне. «Не быае такога, каб у жыцці дзяржавы складанасці ўвогуле не было. Але нейкіх праблем, якія не дазвалялі б з пункту гледжання бюджэту прафінансаваць тое, што мы збіраліся, няма. Наадварот, мы яшчэ спадзяёмся прырасці ў гэтым напрамку і нават недзе з апырджаннем пайсіці», — сказаў міністр.

Юры Селівёрстаў расказаў, што ў наступным годзе рэспубліканскі бюджэт захаве сацыяльнае накіраванасць. «Мы ідзем па двух напрамках. Першы — рост акладаў, другі — павелічэнне галіновых надбавак, якія ўлічваюць уклад кожнага канкрэтнага спецыяліста. Калі ў бягучым годзе аб'ём такіх надбавак ацэньваўся ў Br600 млн, то на наступны год будзе больш як Br900 млн», — растлумачыў міністр.

Валерыя СЦЯЦКО.

Учора Старшыня Палаты прадстаўнікоў Уладзімір Андрэйчанка наведаў Бягомльскую дапаможную школу-інтэрнат Докшыцкага раёна. Спікер ніжняй палаты парламента ўручыў дзецям сіротам і дзецям, якія засталіся без апекі бацькоў, навагоднія падарункі, наведваючы казарэндынт БелТА.

Фота: БелТА

«Для Палаты прадстаўнікоў удзел у акцыі «Нашы дзеці» стаў ужо добрай традыцыяй, — сказаў Уладзімір Андрэйчанка. — Быць разам з вамі ў гэты цудоўны, чароўны, святочны дзень — прыемна. Таму што мы, дарослыя, таксама на імгненне вяртаемся ў сваё дзяцінства. Я прыязджаю да вас больш за 12 гадоў. Мне заўсёды прыемна, што вашыя цёплы і ўтульны дом з кожным годам становіцца ўсё больш прыгажэйшым. І мы, дарослыя, стараемся зрабіць для вас усё, каб вы маглі

тут нармальна жыць, расці, развівацца, атрымліваць ад усяго ацэнку, прафесійныя навыкі, якія вам потым спатрэбяцца. Але каб вашы мары здзейсніліся, вы і самі павінны старацца добра вучыцца —

потым вам будзе лягчэй у жыцці».

Уладзімір Андрэйчанка выказаў словы ўдзячнасці тым, хто пастаянна знаходзіцца побач з дзецьмі. Гэта педагогі, выхавальнікі, нянькі, кухары. Яны на працягу вучобы падзяляюць з выхавальнікамі ўсе радасці, поспехі і складанасці падапечных. Яны робяць усё, каб ім было камфортна і ўтульна.

ШТО Ё СВЕЦЕ РОБІЦЦА

Тысячы авіярэйсавых адменены ў ЗША і Канадзе з-за снежнай буры і халадоў

Больш чым тры тысячы авіярэйсавых адменены ў ЗША з-за халадоў і снежнай буры, якія абрынуліся на значную частку краіны. Аб гэтым паведаміў «Інтэрфакс» са спасылкай на амерыканскія СМІ. У прыватнасці, рэйсы адменены або перанесены ў аэрапортах Вашынгтона, Нью-Ёрка, Чыкага і Дэневэра. Паводле даных амерыканскіх СМІ, каля 150 мільёнаў жыхароў краіны аказаліся закрануты ўплывам непагадзі. У больш чым палове штатаў усталявалася надзвычай нізкая для рэгіёна тэмпература, абвешчана аб павышаным узроўні небяспекі. У некаторых раёнах тэмпература паветра апускалася ніжэй за 45 градусаў. Мясцовыя метэаралагічныя службы папярэджваюць аб рызыцы «выбухнога цыклону», які характарызуецца рэзкім падзеннем атмасфернага ціску ў эпіцэнтры. Снежная бура таксама закранула Канаду і прывяла да адмены шэрагу авіярэйсавых у Міжнародным аэрапорце Ванкувера.

Супрацоўнікі хуткай дапамогі ў Вялікабрытаніі плануць правесці забастоўкі ў студзені

Работнікі хуткай дапамогі Англіі правядуць дзве чарговыя забастоўкі ў студзені. Яны будуць патрабаваць павышэння заробковай платы на фоне рэкорднага росту кошту жыцця. Пра гэта паведаміла PIA «Навіны» са спасылкай на тэлеканал Sky News. Прафсаюз Unite расправёў, што каля тысячы медыкаў хуткай дапамогі ва Уэльсе выйдуча на пратэсты. Дакладныя лічбы падзей будуць аб'яўлены ў пачатку наступнага года. Раней каля 10 тысяч супрацоўнікаў хуткай дапамогі ў Англіі і Уэльсе з прафсаюза GMB пратэставалі першы раз за 30 гадоў. У акцыі ўзялі ўдзел супрацоўнікі «хуткай» з прафсаюза Union i Unite. Ёсць пратэставала каля 25 тысяч чалавек. Кіраўніцтва краіны адфіцыйна запытала дапамогу вайскоўцаў для ўрэгулявання работы сістэмы аховы здароўя падчас забастовак. Як вядома, у Вялікабрытаніі праходзіць хваля забастовак на фоне рэкорднай інфляцыі ў краіне.

Кітай да 2030 года пачне пошук заселеных планет за межамі Сонечнай сістэмы

Кітай абвясціў пра шэраг амбіцыйных планаў па даследаванні далёкага космасу, маючы намер стаць моцнай сусветнай касмічнай дзяржавай да 2045 года. Аб гэтым паведаміла Global Times. Сярод такіх планаў — да 2030 года пачаць даследаванне заселеных планет за межамі Сонечнай сістэмы, прыдатныя для пражывання чалавека. У планы на 2027 год уваходзіць першы палёт пілатаванай ракеты-носіцеля наступнага пакалення. Акрамя таго, да 2028-га павінна быць пабудавана базавая структура Міжнароднай месяцавай даследчай станцыі. Краіна таксама прыглядаецца да шматразовых касмічных караблёў, якія будуць курсіраваць паміж Зямлёй і космасам з нізкімі выдаткамі, высокай надзейнасцю і гнуткасцю. Акрамя таго, у найбліжэйшыя 10—15 гадоў плануецца ажыццявіць місію па пошукі ўзору з Марса.

Першым касманаўтам ад Беларусі будзе дзяўчына

Старшыня Прэзідыума Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі Уладзімір Гусакоў расказаў журналістам аб беларускіх кандыдатах для палёту ў космас, якія днямі прыбылі ў расійскі Цэнтр падрыхтоўкі касманаўтаў. Іх шасцёра.

«Падрыхтоўка нашага касманаўта да палёту — агульнанацыянальны праект. Яго ініцыятар — кіраўнік дзяржавы. У Беларусі створана цэлая касмічная галіна, і наш Прэзідэнт яе вельмі падтрымлівае. Урадзэнцы Беларусі ўжо ляталі ў космас, але ў якасці савецкіх або расійскіх касманаўтаў. Мы вырашылі, што ў нас павінен быць свой касманаўт. Была дадзена ўстаноўка, што першай павіна стаць дзяўчына», — адзначыў Уладзімір Гусакоў.

Удзел у адборы ўзяло больш за 2 тысячы чалавек. «Адабраныя дзяўчаты прыдатнага для палёту ў космас узросту — не маладзейшыя за 22 і не старэйшыя за 35 гадоў. Яны прайшлі вельмі дэталёвае абследаванне здароўя. Акрамя таго, дзяўчына-касманаўт павіна ўвасабраць Беларусь — нашу прыгожую і развітую краіну. З гэтага мы і выходзілі пры адборы», — падкрэсліў старшыня Прэзідыума НАН. Шэсць беларускіх кандыдатаў для палёту ў космас знаходзяцца ў расійскім Цэнтры падрыхтоўкі касманаўтаў, дзе іх чакае адбор на медыцынскіх паказчыках. У выніку павінен быць выбраны асноўны прэтэндэнт на палёт і яго дублёр. Далей іх чакае вельмі сур'ёзная падрыхтоўка, якая завершыцца восенню наступнага года.

Беларуская дзяўчына-касманаўт трэба будзе выканаць на арбіце цэлую праграму навуковых даследаванняў. «Гэта даследаванні ў галіне фізіялогіі, біятэхналогіі і біярэпартаў, у аграрнай сферы, а таксама апрабавання распрацаваных намі прыбораў і абсталявання, работу якіх у космасе неабходна вывучыць. Іх вынікі вельмі важныя», — падкрэсліў старшыня Прэзідыума НАН.

Чакаецца, што беларуская дзяўчына-касманаўт і пасля палёту працягне працаваць у групе касманаўтаў у Расійскай Федэрацыі.

Надзея НИКАЛАЕВА.

Тры пытанні да ўлады

Раён, які развіваецца ўсебакова

У канцы 2018 года Прэзідэнтам быў падпісаны указ аб развіцці Аршанскага раёна, які прадугледжваў праграму развіцця рэгіёна па эканамічным, фінансавым і адміністрацыйным напрамках. Тэрмін дзеяння ўказа скончыцца 31 снежня 2023 года. «Звязда» сустрэлася са старшынёй Аршанскага раённага камітэта Ігарам ІСАЧАНКАМ, каб даведацца, якіх вынікаў дасягнуў рэгіён.

Фота: Анастасія ТУРОК

— Ігар Уладзіміравіч, распавядзіце, калі ласка, што зроблена ў раёне ў рамках указа?

— Асноўнай мэтай указа было забеспячэнне комплекснага развіцця Аршанскага раёна. Перш за ўсё трэба было вывесці раён на паказчыкі, вышэйшыя за сярэднеабласныя. За чатыры гады мы зрабілі даволі шмат. Толькі за 2022 год дасягнулі паказчыкаў, вышэйшых за сярэднеабласныя па індэксе прамысловай вытворчасці, прадукцыі сельскай гаспадаркі, рознічным тавараабароце, інвестыцыях у асноўны капітал і экспарт паслуг.

На сёння мы праводзім мадэрнізацыю і аптымізацыю вытворчасці: ставім высока-тэхналагічнае абсталяванне, паляпшаем умовы для работнікаў, адкрываем новыя прадпрыемствы, у асноўным гэта малы і сярэдні бізнес. Адзначу, што ад суккупнасці папярэдняга даходу ў Аршанскі раён больш за 33% прыносяць менавіта даходы ад малага і сярэдняга бізнесу — гэта дастаткова сур'ёзная доля фінансаў.

У нас значна знізіўся працэнт стратных прадпрыемстваў. Калі ў 2018 годзе такіх было 21 прадпрыемства, то ў бягучым годзе прагназуем толькі адно — селекцыйна-гібридны цэнтр «Задняпроўскі» Аршанскага камбіната хлебапрадуктаў. Ён існуе ўжо больш за 40 гадоў, і зразумела, што тэхналогія змянілася, патрабавецца

сур'ёзная мадэрнізацыя, у тым ліку сучасная сістэма ацяплення. Прадпрыемства ўключана ў наш комплекс мерапрыемстваў, і, як толькі мы скончым будаўнічымантажныя работы па рэпрадуктары «Гараны», адразу зоймемся «Задняпроўскім»: будучы ўцелены будынкі для ўтрымання свіней, заменена ўстарэлае абсталяванне для стварэння мікраклімату і сістэмы кармлення, а ўсе будынкі прадпрыемства будучы аснашчаны індывідуальнымі цэплагабеспячэннем.

— Сёлета Оршы быў нададзены ганаровы статус культурнай сталіцы. Якія адметныя падзеі ў горадзе правялі дзеля пацвярджэння гэтага статусу?

— Адною са знакавых падзей як для аршанцаў, так і для жыхароў усёй Віцебскай вобласці стала адкрыццё ваенна-гістарычнага музея імя Героя Савецкага Саюза Канстанціна Заслонова. На жаль, драўляны будынак музея быў пашкоджаны, і на тым жа месцы мы ўзялі новы, прыгожы, капітальны будынак. Знакава і тое, што адкрыццё адбылося ў Год гістарычнай памяці. Сёння музей наведваюць школьнікі, дарослыя і ветэраны: экспазіцыя распавядае аб тым, як Аршанскі раён выстаў у гады Вялікай Айчыннай вайны, адкрылася зала ў гонар воінаў-інтэрнацыяналістаў. Таксама

быў сабраны вялікі матэрыял па гісторыі генэалогіі беларускага народа.

У рамках указа Прэзідэнта ў нас быў уведзены Палац культуры «Орша» — сучасны будынак з выдатнай інфраструктурай. Адзначу, што святлогукавое абсталяванне ў ім — адно з найлепшых у Віцебскай вобласці. Таксама створана і забяспечана матэрыяламі шмат гуртоў, каб у дзетак была магчымасць займацца творчасцю. Месяц таму мы адкрылі такі ж Дом культуры ў горадзе Барань, што таксама стала знакавай падзеяй для насельніцтва. Акрамя таго, мы мадэрнізавалі спартыўныя комплексы ў Барані, у гарадскім пасёлку Балбасава і аграгарадку Бабінічы. Сёння створаны выдатныя ўмовы, каб людзі развівалі свой патэнцыял у любым напрамку.

— Па якіх кірунках развіваецца сацыяльная палітыка Аршанскага раёна?

— Мы ўдзяляем вялікую ўвагу сацыяльнай сферы. Зусім нядаўна паставілі апарат МРТ — не так шмат гарадоў маштабу Оршы можа пахваліцца такой медыцынскай дыягностыкай. На сёння ў нас самае сучаснае абсталяванне. Таксама мы пабудавалі арэндны дом для медыцынскіх работнікаў.

У рамках добраўпарадкавання робім многае: у Парку сямейных дрэў адкрылі скульптурную кампазіцыю «Сям'я» — залог міру» — гэта падарунак ад нашага земляка Вячаслава Заранкова. Таксама правалі добраўпарадкаванне набярэжжы. Акрамя таго, займаемся асфальтаваннем дарог як у самой Оршы, так і ў раёне. Устанавіваем дзіцячыя і спартыўныя лётцы. Указ кіраўніка дзяржавы даў штуршок для развіцця горада і раёна, а таксама для забеспячэння жыхароў камфортнымі ўмовамі.

Арына КАРПОВІЧ.

Глыбокаважаныя святары, кансэраваныя асобы, браты і сёстры!

1. Божае Нараджэнне — час асаблівай радасці.

Бог прыходзіць, моц труклее, Цар нябёс у чыстым ззянні! Змрок гарыць, святло цягнецца за мяжой абмежавання. Быў смяротны, стаў трывала ў венацыі па-над вякмі, Калі Слова Целам стала, Нарадзіўшыся між намі. (Францішак Карпінскі, Песня пра Божае Нараджэнне.)

У сённяшняе свята мы адчуваем хвалу Езуса ў Касцёле, у свеце, у нашых сям'ях, куды б мы ні паглязелі. Хрысціянне з радасцю святкуюць спаўненне абяцання Бога Айца паслаць у свет Адкупіцеля. Перад тым як Езус прыняў чалавечыя целы, кожны раз, калі Бог размаўляў са сваім народам, Ён прамаўляў праз прарокаў. Але цяпер, калі Слова Божае канчаткова аб'яўлена нам, дарога, праца і жыццё адкрыліся нам праз Езуса Хрыста.

Калі Езус прыйшоў у свет, многія не пазналі Яго, таму што ў яго былі зачыраваныя сэрцы. Яго ўласны народ адкінуў Яго і укрыжаваў як найгоршага злачынца. Аднак знайшліся тыя, хто прыняў Хрыста,

БОГ ПРЫНІЗІЎ СЯБЕ, КАБ УЗВЫСІЦЬ ЧАЛАВЕКА

Пасланне на свята Божага Нараджэння 2022 года

таму што яго адкрылі свае сэрцы на ласку і праўду Божаю. Тым, хто паверыў, Езус даў моц стаць дзецьмі Божымі праз веру і сакрамэнты. Праз Езуса мы пазналі любоў і дабрыву Бога. Мы пазналі праба-чэнне і міласэрнасць Бога, Які ніколі не забываўся пра свой народ. Мы пазналі Бога, які чакае ўсіх нас, каб быць Яго ўсыноўленымі дзецьмі праз настойлівасць нашай веры.

Ва ўрачыстасць Божага Нараджэння мы збіраемся разам, каб падзякаваць Езусу за тое, што Ён прыйшоў у свет. Праз нашу малітву і пакланенне мы праслаўляем Хрыста. Божае Нараджэнне — асабліва пара года, гэта час, калі наш дух, перапоўнены радасцю, узываецца да Бога. Гэта дзень, калі хвала Божа вельмі выразна праўляецца ў кожным з тых, хто святкуюць прысец Езуса ў свет. Сёння мы молімся, каб хвала Пана была з намі на працягу наступнага года, каб мы заўсёды зялі яркімі зоркамі ў любові Езуса.

2. Бог гаворыць праз прарокаў. У кнізе прарока Ісаі мы чытаем прадказанне пра тое, як было абвешчана людзям, што Бог прыйдзе ў свет праз Езуса Хрыста. Прарок Ісаія часта і шмат казаў пра тое, што час адкуплення грахоў выбранага народа скончыўся, што Ерузалем і размешчаны там Святыня хутка будуць адноўлены, а Бог вернецца ў свой дом. Прыведзена тут прарочыства мела гістарычныя сэнсы: пасля ўказа персідскага валадара Кіра і вяртання габрэяў з Вавілона ў Юдыю, Ерузалем і Святыня сапраўды былі адноўлены, і Ерузалем стаў

буйным эканамічным, палітычным і культурным цэнтрам старажытнага Блізкага Усходу. Аднак Ісаія казаў не толькі аб гісторыі. У цэнтры яго прароцтваў было вяртанне народа, а вяртанне Бога туды, адкуль Яго калісьці выгналі. Аднак, Яго вяртанне не будзе азначаць вяртання ў мінулае. Цяпер Бог вяртаецца як Валадар, а значыць, надыходзіць час урачыстасці таго Валадарства, аб якім казалі прарокі.

На старонках Стараго Запавету мы можам прачытаць, што ў даўнія часы Бог многімі і рознымі спосабамі прамаўляў да людзей праз прарокаў, але калі нарадзілася Дзіцяцтва Езус, усё змянілася. Цяпер Бог гаворыць з намі праз свайго ўмілаванага Сына.

3. Прынязіне Божага Сына.

Сын Божы, калі стаў чалавек, не перастаў быць Богам. Езус Хрыстус застаўся тым, кім быў на працягу стагоддзяў — абяцаным Месіяй. Бог стаўся чалавечам, таму ў адной асобе злучаюцца дзве прыроды: божая і чалавечая — гэта значыць, што Езус Хрыстус з'яўляецца і сапраўдным Богам, і сапраўдным Чалавечам. Богачалавек нарадзіўся не ў палацы за трыумфальнай брамай — Ён нарадзіўся без ганаровай варты, без слуг, без залпаў салютаў... Замест трона — халодная пячора, замест балдахіна — дзіравы дах.

Абставіны нараджэння Хрыста нагадваюць нам стаяні — мастацкія кампазіцыі, якія размяшчаюць у касцёлах, дамах і на вуліцах нашых гарадоў. Традыцыя ствараць стаяні,

распачатая святым Францішкам з Асізі, «дапамагае нам па-новаму перажыць гісторыю, якая адбылася ў Бэтлееме [...] адбуджа пацучці, заахвочвае стаць удзельнікамі гісторыі збаўлення, сучаснікамі падзеі, якая жыве і з'яўляецца актуальнай у розных гістарычных і культурных кантэкстах» (Папа Францішак, Апостольскі Ліст Admirabile signum).

4. Адаваць жыццё за Езуса і несці любоў.

25 снежня — дзень вялікай радасці з нагоды Нараджэння Езуса Хрыста. Ужо на наступны дзень, у свята першамучаніка Стэфана, Наванароджаны спытае нас, што мы будзем рабіць далей. Ці гатовыя мы аддаць сваё жыццё за Яго? Ён будзе вучыць нас гэтаму, паказваючы на прыкладзе святаго Стэфана, што прыняцце дару збаўлення звязана з канкрэтнымі ўчынкамі, з адмовай ад сябе — ад сваіх планаў, часам ад мараў або амбіцый, калі яны не адпавядаюць волі Бога — ажно да адданыя жыцця за Хрыста, за Таго, Хто аддаў сваё жыццё за нас.

У Наванароджаным Хрысце мы бачым праўленне Божай любові да кожнага чалавек. Нічога не трэба рабіць, каб заслужыць Божую любоў. Каб Божая любоў магла дакрануцца да нас не толькі ў нашых фантазіях, Хрыстус запрашае нас

давольніць Богу любіць нас і дазволіць нам з любоўю адказаць на патрэбы іншых людзей, трымаць дзверы свайго сэрца адкрытымі, асабліва на тыя, хто церпяць.

Дарагія браты і сёстры!

Ва ўрачыстасць Божага Нараджэння мы адчуваем блізкасць і моц Бога, якой бы складанай і здавалася сітуацыя, у якой мы знаходзімся. Няхай радасць і супакой Пана Езуса заўсёды будуць у вашых сэрцах, так, як сёння. Нягледзячы на разнастайныя цяжкасці і праблемы, будзем старацца даручаць нашу будучыню Божаю Провіду. Будзем жа абвешчаць сучаснаму свету дар бэтлеемскай весткі супакою і справядлівасці, салідарнасці і прабачэння. Няхай у нашых сэрцах запалне дабрыва да бліжніх і надзея на штотдзённую блізкасць Збаўцы. Жадаю кожнаму, каб Езус Хрыстус нарадзіўся ў глыбіні сэрца.

Злітуйся, нябесны Сыне, З нашай бацькаўшчыны мілай! Хто жыве ў Тваёй краіне, Ахні святлом і сілай. Абмінае хай навала Нашы вёскі з гарадамі, Калі Слова Целам стала, Нарадзіўшыся між намі! (Францішак Карпінскі, Песня пра Божае Нараджэнне.)

Свае пажаданні на радаснае святкаванне Божага Нараджэння і на ўвесь год 2023 год падмацоўваю бласлаўленнем у імя Айца і Сына, і Духа Святога. Амэн.

Арцыбіскуп Юзаф Станеўскі, мітрапаліт Мінска-Магілёўскі.

Смесны праякт газеты «Звязда», Нацыянальнага алімпійскага камітэта і Міністэрства спорту і турызму Рэспублікі Беларусь

Кузня чэмпіёнаў

Васіліца МАРЗАЛЮК:

«ХОЧАЦА ДАЦЬ ДРАЙВУ НАШЫМ ЮНЫМ СПАРТСМЕНАМ»

Складаныя часы не толькі нараджаюць, але і выходваюць моцных людзей. Асабліва гэта важна ў спорце. Таму новы праект Беларускай федэрацыі барацьбы і Прэзідэнцкага спартыўнага клуба «Ліга храбрых» стаў важным крокам у развіццё дзіцяча-юнацкага спорту. З верасня да снежня юныя барцы з усёй краіны высвятлялі, хто з іх мацнейшы. У кожную каманду ўвайшлі 30 чалавек: дзесяць дзючат, дзесяць хлопцаў-вольнікаў і дзесяць класікаў. Спачатку яны сапернічалі на папярэдняй стадыі, затым — у паўфіналах, самыя моцныя дайшлі да фіналу. Галоўны трафей заваявалі барцы з Масквы, на другім месцы — каманда Магілёўскай вобласці, на трэцім — барцы з Мінскай вобласці. Пакуль юныя спартсмены набраліся спарторнічак практыкі і дэманстравалі свае прыёмы, дарослыя спецыялісты адзначалі новыя імёны і рабілі аналіз развіцця барацьбы. У выйгрышы засталася ўсе. Якія асноўныя вынікі «Лігі храбрых» і як далей будзе развівацца ўнікальны праект, расказала старшы трэнер нацыянальнай каманды **Васіліца МАРЗАЛЮК**.

— **Васіліца, падзяліцеся, калі ласка, вынікам «Лігі храбрых». Ці атрымалася рэалізаваць усё задуманае?**

— Калі ў нас з'явілася ідэя гэтага праекта, адразу ёй загарэліся, хоць і не да канца разумелі, што ў нас атрымаецца. Але пасля першай папярэдняй сустрэчы камандаў зразумелі, што мы запустілі цудоўны праект. Ён такі і атрымаўся. Вядома, як арганізатары мы заўважылі шмат памылак. Але самае галоўнае, што дзеці, трэнеры і госці засталіся задаволенымі, атмасфера была вядзучая. А памылкі мы возьмем да ўвагі, на наступны год іх выправім і правядзем «Лігу храбрых» яшчэ лепш.

— **Чаму ўзрост удзельнікаў «Лігі храбрых» — 14-15 гадоў. Якое значэнне гэты ўзрост мае для станаўлення барца?**

— На гэта ёсць некалькі прычын. Першая — такі ўзрост удзельнікаў быў пажаданым нашага партнёра — Прэзідэнцкага спартыўнага клуба, які робіць акцэнт на развіццё дзіцяча-юнацкага спорту. А з іншага боку, для каго як не для дзяцей праводзіцца такія турніры? У нас ёсць пэўныя праблемы ў дарослых камандах, але ж пачынаюцца яны з дзіцячага ўзросту, і наша задача — зрабіць так, каб у будучыні іх не было. Гэта другая прычына. І трэцяе — сёння вельмі важна захапіць дзяцей спортам, неабавязкова барацьбой, але абавязкова, каб дзеці адцягнуліся ад тэлефонаў і заняліся спортам. «Ліга храбрых» паказала, што ў нас тое атрымаецца. Нельга не звяртаць увагі на патрабаванні нашага часу, таму мы прыцягваем дзяцей тымі сродкамі, якія цікавяць іх: развіваем сацыяльныя сеткі, ствараем маладым спартсменам сучаснае яркае свята.

— **Папярэдняе этапы «Лігі храбрых», паўфіналы праводзілі ў адзін дзень. Для спарторнічак па барацьбе — фармат незвычайны. Як ён паказваў сябе на практыцы?**

— Прэзідэнцкі спартыўны клуб стварыў умовы, аб якіх мы раней нават не маглі марыць. Па кожную каманду ў абласны горад прыязджаў аўтобус, забіраў спартсменаў і трэнераў. У Мінску іх кармілі, выдавалі футболкі, трыко. Ад спартсменаў патрабавалася толькі прысутнасць. Такія ідэальныя ўмовы, зразумела, былі ім на карысць. Вельмі зручна праводзіць турніры ў адзін дзень. Гэта не стварае дадатковай нагрукі на спартсменаў. Нягледзячы на тое, што мы пакуль адхіляем ад міжнародных стартаў, спарторнічак праводзіцца шмат: у календары стала больш афіцыйных рэспубліканскіх стартаў, праводзіцца спартакіяда вучылішча алімпійскага рэзерву. Таму адзін дзень, субота — гэта аптымальны варыянт, каб спартсмены і трэнеры маглі раўнамерна размеркаваць нагрукі, а аматары — прысціць і паглядзець спарторнічак. Фармат «Лігі храбрых» атрымаўся вельмі ўдалы. Выступаючы з верасня да снежня, спартсмены атрымалі каласальны вопыт: адбороліся два адборачныя, адзін паўфінальны і фінальны паядынк — чатыры схваткі. Я назіраю за арганізацыяй міжнародных стартаў па гэтым узроўні і хачу сказаць, што наша «Ліга храбрых» па ўзроўні арганізацыі нічым ім не саступае.

— **Барацьба — індывідуальны від спорту. Наколькі важна барцам выступаць у камандзе?**

— Выступленне ў камандзе — гэта, у першую чаргу, падтрымка, а потым адказнасць.

Мне спадабаўся адзін пост нашага спартыўнага псіхолога Ірыны Кохан. Яна пісала аб тым, што на лёгкіх спарторнічках, дзе спартсмен адчувае сябе лідарам і не мае канкурэнцыі, яму камфортна і ён атрымлівае задавальненне. Чым вышэйшы ўзровень турніру, чым больш напружана абстаноўка і чым больш сур'ёзны этап, напрыклад, фінал, — тым большае напружанне спартсмена. Гэта цалкам лагічна і зразумела. Адчуваючы вялікае напружанне, часам спартсмен хоча зрабіць больш, чым ён можа, чым робіць на трэніроўках. А як такое магчыма, калі ён ніколі гэтага не рабіў? Але яны імкнуцца, і тое можа дапамагчы. А часам здараецца, што ад напружання спартсмен не можа зрабіць таго, што рабіў на трэніроўках. Гэта ўжо неясна. Але ў тых двух выпадках спартсмену неабходна адно — падтрымка. І я дае каманду. Выступаючы за каманду, барцы можа падняць свой максімальны ўзровень. Яму дапамогуць падтрымка каманды, эмоцыі, настрой, атмасфера. Часам дзеці ў камандных спарторнічках робяць такое, што трэнеры нават не думалі, што іх вучні на гэта здольныя. Яны раскрываюцца. Калі я сама баролася, на мяне часам «ціснула» адказнасць, і я баялася зрабіць лішні рух, недзе рызыкнуць. А ў каманднай барацьбе лягчэй раскрыць свае найлепшыя якасці.

Да таго ж дзіцяча-юнацкі спорт — не толькі пра тое, каб паказаць найлепшы вынік. Гэта ўсё роўна нейкі педагагічны, выхавальчы момант, аб'яднанне, дысцыплінаванасць. Адчуванне, што ты патрэбен камандзе, падбадзёрвае спартсмена. Мы параўноўвалі, як нашы падапечныя мяняліся за час «Лігі храбрых». Першы раз я убачыла іх вясной, потым праз паўгода яны ўжо былі іншыя, да фіналу — яшчэ больш змяніліся. Сталі цікавейшыя, пачалі больш сур'ёзна рыхтавацца да турніру, ім захацелася паказаць сябе, прадэманстраваць лідарскія якасці, сталі больш упэўненыя. Плюс яны сталі разумець уклад трэнера ў работу, гэта вельмі важна. Дзеці выраслі не толькі ў спартыўным плане, але і як асобы. Ліга класная тым, што дзеці маглі рызыкнуць. Нават трэнеры гэта карысна, ён бачыць, што не атрымліваецца ў спартсмена і над чым трэба працаваць.

— **Старшыня Беларускай федэрацыі барацьбы Алім Селімаў часта кажа, што з турніраў трэба рабіць шоу, каб яны былі цікавыя аўдыторыі. З «Лігі храбрых» шоу, безумоўна, атрымалася. А ці не перашкадае яно спартсменам?**

— Шоу іх захапляе. І гэта адзін з інструментаў таго, каб захапіць дзяцей спортам. Юныя спартсмены сочаць за нашымі сацыяльнымі сеткамі. Сучасныя дзеці глядзяць не тэлевізар, а стужку «Інстаграм» або TikTok, таму мы развіваем акаўнты, праўда, да TikTok нам пакуль дакладна, бо гэта вялікая работа. Стастыка праглядаў трансляцыі з «Лігі храбрых» на Youtube-канале Прэзідэнцкага спартыўнага клуба паказвае добрыя лічбы, і мы разумеем, што рухаемся ў правільным кірунку. Ва ўдзельніках «Лігі храбрых» бралі шмат інтэрв'ю. І я заўважала, што з кожным разам яны адчуваюць сябе больш упэўненыя, выказваюць разумныя думкі, пачынаюць сачыць за тым, што кажучы. Я на сваім вопыце ведаю, як важна спартсменам умець даваць інтэрв'ю. Памятаю,

на Алімпіядзе ў Лондане я праіграла схватку за трэцяе месца, выйшла засмучаная. А да мяне журналісты падбягаюць... Ну якое там інтэрв'ю?! І адваротны выпадак: заваявала ліцэнзію на Алімпійскія гульні, да мяне падыходзіць нямецкі журналіст і на рускай мове задае пытанні. І я, на той час ужо вопытная спартсменка, задаволеная выступленнем, разгубілася. Таму размаўляць з журналістамі спартсмен павінен умець.

— **Адной з мэт «Лігі храбрых» быў прагляд спартыўнага рэзерву. Якія тут вынікі?**

— У цэлым яшчэ да гэтага праекта мы разумелі, у якой вобласці сітуацыя лепшая, у якой — горшая. Аднак мы былі прыемна ўражаны, калі дэведзілі, што ў некаторых рэгіёнах была прыйстойная канкурэнцыя для таго, каб адабраць ці каманду. На наступны год будзем прасці, каб галоўныя трэнеры ў рэгіёнах уключылі ў свой календар адбор да «Лігі храбрых». Дзякуючы гэтаму праекту мы убачылі, што ў барацьбе, як і ў іншых відах спорту, ёсць праблема з трэнерскімі кадрамі. І мы плануем вырашаць гэтую праблему ў рамках «Лігі храбрых», і праект стане яшчэ большым.

— **Якім чынам?**

— У рамках праекта будзем праводзіць судзейскія курсы — з лютага. У сакавіку плануем пачаць курсы для трэнераў. Наша федэрацыя супрацоўнічае з Беларускай дзяржаўнай універсітэтам фізкультуры, таму спікеры ў нас будуць аўтарытэтыя: трэнер-выкладчык, выкладчык па педагогіцы, выкладчык па метадыцы віду спорту, псіхолог. Зараз ствараем вялікую насычаную праграму.

Я вучуся ў Вышэйшай школе трэнераў БДУФК і разумю, якія веды патрэбныя трэнерам. Да нас прывязджаў Сайпула Абсаіду, галоўны трэнер жаночай зборнай Расіі, алімпійскі чэмпіён 1980 года. Яго вучні прывозілі з Алімпійскіх гульняў па чатыры-пяць медалёў з шасці магчымых. Для нашых трэнераў паслухаць такога спецыяліста — вельмі карысна. Яны хочучы працаваць па навуковых метадыках, але ў мору інфармацыі цяжка выбраць тое, што сапраўды патрэбна, і навуковая літаратура не самая лёгкая для ўспрымання. Сайпула Атававіч расказваў, як сам некалькі разоў пачынаў і кідаў вывучэнне навуковай літаратуры, як разбіраўся ў тэрмінах і нарэшце стварыў сваю метадыку падрыхтоўкі спартсменаў. І мы на аснове яго метадыкі плануем стварыць своеасаблівы навуковы дапаможнік для трэнераў. Яны павінны быць кампетэнтнымі хоць бы ў самых зразумелых аспектах, напрыклад у згонцы вагі. Калі дзеці зганяюць вагу — гэта страшная справа. Мяне адзін трэнер вучыў, што перад кожнымі спарторнічакімі трэба барочка з вагой, са сваім хваляваннем і з сапернікам. А гэта вялікая нагрук на спіну. Значыць, трэба трэніравацца так, каб хоць бы з вагой не барочка. Агульнае тэндэнцыя барацьбы — не ганяць вагу, максімальна ад гэтага адыходзіць. З такім падыходам спартсмены павінны працаваць з самага юнага ўзросту. А гэта адказнасць трэнера. З падлеткамі трэба размаўляць на іх мове, не надацэнэньваць іх, яны дастаткова кемлівыя. Юныя спартсмены павінны навучыцца не баяцца спарторнічак, паказваць свае прыёмы. І гэта зноў адказнасць трэнера. Самае прыемнае, што трэнеры хочучы развівацца, і абіраючыцца на іх, мы зможам развіваць любімую барацьбу.

— **Калі вярнуцца да спартыўнага рэзерву, то якія рэгіёны ў нас лідары па развіцці барацьбы?**

— У Магілёўскай вобласці жаночая барацьба на вышыні. У Гродне працуюць два выдатныя трэнеры — Марыя Кардаш і Ганна Грабовіч. У свае секцыі яны дзяеці не набіраюць, а адбіраюць. Гродзенская вобласць — адна з наймацнейшых. Актыўныя трэнеры працуюць у Оршы, але ў цэлым Віцебская вобласць пакуль прасядае. Мы адзначаем і трэнераў, і спартсменаў, але, пакуль яны яшчэ дзеці, не хочацца моцна рабіць нейкі акцэнт. Мы адэк-

ватна разумеем, што зараз складана ацаніць, таму што няма міжнародных стартаў. Хочацца даць юным спартсменам драйву, каб яны не згаслі, убачылі, што ім ёсць куды імкнуцца. Плануючы наступны год, хачу з'ездзіць у кожных рэгіён, правесці там нейкі час, прааналізаваць работу трэнераў і ўзровень падрыхтоўкі спартсменаў. Мне паханцавала, што я знаходжуся ў такім узроставым праемежжы, што добра ведаю вопытных дарослых трэнераў і спартсменаў, якія пераходзяць на трэнерскую работу. У мяне з іммі добры «канэкты», і гэта абавязкова дапаможа.

— **Васіліца, на вашу думку, як магла б склаціся ваша кар'ера, калі б у яе пачатку былі такія турніры, як «Ліга храбрых»?**

— Мы, дарослыя спартсмены, шчыра кажучы, крыху зайздросцім сучасным юным барцам, што ў іх ёсць такі турнір. У наш час такога не было. Можа быць, я бы па-іншаму раскрылася, не была б такой сціплай у спробе зарабіць ацкі і не баялася б рызыкаваць. У мой час пасля чэмпіянату краіны праводзіліся камандныя спарторнічкі «ценка на сценку». І камандныя спарторнічкі надавалі драйву. Таму мы хочам, каб наша змена яго адчула.

— **Якія новыя праекты плануе Беларусь федэрацыя барацьбы?**

— З найбліжэйшых — «Белнафтахім Women's cup» — камандны турнір у лютым. Папярэдняе этапы пройдуць у «Стайках», а фінал — у палацы барацьбы імя Аляксандра Васільевіча Мядзведзя. Фармат такі ж, як і ў «Лізе храбрых». Хочучы паўдзельнічаць і кіргізіякія каманда, і малдаване, і ўзбекі, і казахі. Яны бачаць, што ў нас старты праходзяць на высокім узроўні. Мы чым пазітыўнае зваротную сувязь аб узроўні нашых спартсменаў. Магчыма, пасля гэтага турніру і колькасць каманд у «Лізе храбрых» павялічыцца. Гэта, вядома, дадасць якасцяў і нам як арганізатарам, але нічога, справімся.

— **Васіліца, а вас не цягне на дыяно?**

— Не, не цягне. Некалькі месяцаў таму я выйшла пабарочка на трэніроўцы, і калі вырвала пазногаць, зразумела, што ўсе. Я трэніруюся, каб падтрымліваць цела ў нармальнай форме. Мой максімум — быць спарынг-партнёрам, калі камусьці са спартсменаў спатрэбіцца мая дапамога. Спорт — гэта асобнае жыццё, іншае, чым у мяне цяпер. Але я вельмі рада, што ўсё роўна спорт прысутнічае ў маім жыцці.

Магчыма, на дыяно не цягне, таму што я сталамоўна, працы шмат, адпачынку мала. Спачатку я баялася, як вытрымаю такі рытм, але за год прывыкла. На наступны год у нас яшчэ больш планаў, яшчэ больш работы, і мяне гэта ўжо не палохае, а натхняе. Самае галоўнае — бачыць шчаслівыя вочы нашых юных спартсменаў, высокая ацэнкі трэнераў, цікаваць людзей. У нас складалася дружная каманда, сапраўднае барцоўскае сям'я, якая дае стымул рухацца і працаваць. А мне як бонус яшчэ і мой спартыўны вопыт дапамагае, я шмат гэта была, бачыла мноства спарторнічак, разумю, што трэба спартсменам. Зразумела, былі момантышоку. Калі ў убачыла некаторыя залы, дзе займаюцца дзеці, — хацелася плакаць. Ну трэба цявара глядзець на нашу рэчаіснасць і імкнуча вырашаць праблемныя пытанні, не баяцца працы. У нас усё каманда працуе па такім прычыпе. Інакш не можа быць, бо барацьба — частка нашага жыцця.

ЦЯЖКІЯ ЧАСЫ НАРАДЖАЮЦЬ МОЦНЫХ ЛЮДЗЕЙ

Падводзім вынікі няпростага спартыўнага года

Адходзячы 2022-і ў гісторыі беларускага спорту застаецца як самы складаны, супярэчлівы і несправядлівы. Менавіта сёлета ўсе ўспэўніліся, што прынцып «спорт па-за палітыкай» больш не дзейнічае і спартыўныя пытанні вырашаюцца зусім не на стадыёнах. Год у цэлым для ўсіх быў складаны. А без віны вінаватым засталася спартсмены. Адхіленне ад міжнародных стартаў, якое працягваецца амаль дзесяць месяцаў, можа прывесці да складаных наступстваў ва ўсёй спартыўнай сістэме. Адсутнасць спаробніцкай практыкі ў прафесіяналаў, страта матывацыі атлетаў, адсутнасць паспяхоўных прыкладаў для моладзі, адток дзяцей са спартыўных секцый — «страшныя сны» спорту, які, на жаль, могуць стаць рэальнасцю. Для таго каб гэтага не здарылася, прымаюцца разнастайныя меры: арганізоўваюцца турніры з дружалюбнымі Беларусі краінамі, пашыраны календар рэспубліканскіх турніраў, праводзяцца адукацыйныя семінары і майстар-класы. Зразумела, не спыняецца барацьба з міжнароднымі спартыўнымі структурамі. Няхай часам яна нагадвае барацьбу з ветранымі млынамі, але ў спорце руліва праца заўсёды ўзнагароджваецца. Сёлета хапала цяжкіх, дрэнных навін. Таму ў традыцыйным падвядзенні спартыўных вынікаў года прапануем згадаць, што добрага прынёс гэты год.

гандбольная асацыяцыя падпісала мемарандум аб супрацоўніцтве. А кітайскія гандбалісты правялі шэраг таварыскіх сустрэч з беларусамі. У снежны левы паўсярэдні з Кітая Чжан Цзяньцзэ папоўніў каманду БГК-Мяшкоў. У напрамку Паднябеннай пайшлі і тэнісісты. Беларуская тэнісная федэрацыя падпісала пагадненне аб супрацоўніцтве з Федэрацыяй спартыўных гульняў з маленькімі мячамі правінцыі Шаньдун.

Здаровы сэнс пачаў вяртацца і да некаторых міжнародных арганізацый. Найбольш пашчасліва баксёрам. Спартсмены з Расіі і Беларусі адноўлены ў рэйтынгх Сусветнай баксёрскай асацыяцыі

МЕДАЛЬНАЕ І СЯМЕЙНАЕ ШЧАСЦЕ

Самай яркай і пазітыўнай спартыўнай падзеяй года былі, безумоўна, зімовыя Алімпійскія гульні ў Пекіне. «Серабро» Антона Смольскага ў біятлоннай індывідуальнай гонцы — першы алімпійскі медаль для мужчынскай зборнай Беларусі з 2010 года. Антон Смольскі працягнуў беларускую традыцыю з кожнай Алімпіяды вяртацца з узнагародамі, але перахапіў яе ў дзяўчат. Нашы біятлісткі ў Пекіне спыніліся за крок ад г'едзастала. Ганна Сола ў гонцы пераследу стала толькі чацвёртай. Галоўным падрункам гэтага года для спартсменкі стала дачка, якая нарадзілася ў снежні. Біятлонную сям'ю пад канец года папоўніла і дачушка алімпійскай чэмпіёнкі 2018 года Ірыны Лешчанкі. Акрамя спартыўнага шчасця, 2022 год падарыў Антону Смольскаму і сямейнае — біятлісткі ажаніліся з алімпійскай чэмпіёнкай 2018 года біятлісткай Дзінарай Алімбаевай.

Традыцыі прывозіць дадому алімпійскія медалі прытрымліваючы і беларускія фрыстайлісты. Сёлета Ганна Гуськова да «золата» Алімпіяды 2018 года дадала і «серабро» Алімпіяды-2022. Намногім фрыстайлістам у свеце ўдаецца заваяваць узнагароды на двух Гульнях запар. Ганна Гуськова змагла.

Адметнымі Алімпійскія гульні ў Пекіне сталі і для айчынных фігурнага катання. Упершыню з 2002 года на алімпійскім лёдзе выступалі беларусы. Вікторыя Сафонава размясцілася на 13-м радку вынікавога пратакола. Зараз спартсменка — лідар нацыянальнай каманды ў жаночым адзіночным катанні. Канстанцін Мілюковіч у Пекіне заняў 20-ю пазіцыю ў выніковым пратаколе. Пасля Гульняў спартсмен скончыў кар'еру, але з фігурным катаннем не развітаўся, пачынае трэнерскую дзейнасць.

НЕЗВЫЧАЙНЫЯ ФАРМАТЫ І НОВЫ ПЕРСПЕКТИВ

Вымушаны перапынак у міжнароднай дзейнасці адкрыў федэрацыям па відах спорту прастору для творчасці. І гэта паказала, што ўнутраныя старты могуць праходзіць на высокім узроўні і радаваць выдатнымі вынікамі. 2022 год можна лічыць пачаткам развіцця жаночага хакея. У сакавіку

ў Гродне адбыўся незвычайны хакейны турнір, у якім удзельнічалі 55 дзяўчат. Беларусь узяла ўдзел у міжнародным праекце «Сусветныя жаночыя хакейны матчы», дзе спаробнічалі 40 краін. А ўвосень адбыўся першы ў гісторыі беларускага хакея кэмп жаночай зборнай. Хакейнае кіраўніцтва адзначала, што казаць пра жаночую зборную Беларусі ў яе класічным разуменні яшчэ рана. Але першыя крокі ў гэтым кірунку актыўна робяцца. Хакею належыць адна з самых яркіх спартыўных падзей гэтага года. Чэмпіёнамі 30-га Адкрытага чэмпіянату Беларусі па хакеі ў экстралізе сезона 2021—2022 сталі хакеісты жлобінскага «Металурга». У вырашальных матчах яны абыгралі мінскае «Юнацтва» з вынікам 3:0. Фінал выдаўся грандыёзны. Кубак пераможцам уручаў Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка. А жлобінскія аматары (якія прыехалі ў Мінск аж на 17(!) аўтобусах) прапанавалі кіраўніку дзяржавы зрабіць Жлобін сталіцай.

Выступаючы на рэспубліканскіх турнірах, вынікі сусветнага ўзроўню паказвалі беларускія лёгкаатлеты. Напрыклад, Таццяна Халадочка на чэмпіянаце краіны кінула кап'ё на 64,79 метра. На чэмпіянаце свету гэты вынік прынёс бы ёй другое месца. «Усміхаемся і працуем далей», — жартавала тады Таццяна. А працы лёгкаатлетам сапраўды хапала. Сёлета стартуючы новы праект — Беларуская лёгкаатлетчыны ліга — шматэтапны турнір. Яго асноўная задача — даць атлетам неабходную спаробніцкую практыку. Этапы лігі праходзілі ў розных гарадах, што дазволіла зрабіць эрээ развіцця лёгкай атлетыцы па ўсёй краіне. Як адзначаў старшыня Беларускай федэрацыі лёгкай атлетыкі Іван Ціхан, нават калі беларусы вярнуцца на міжнародныя старты, ліга будзе працягвацца, бо добра сябе зарэкамендавала.

НА МІЖНАРОДНЫ АРЭНЕ НЕ ЗГУБІЛІСЯ

Нягледзячы на санкцыі, беларусы ўсё ж не аказаліся поўнаасцю адарванымі ад міжнароднага спорту. У ход пайшла дыпламатыя. Беларускія федэрацыі па відах спорту яшчэ больш актывізавалі сваё міжнароднае супрацоўніцтва. Амаль кожная федэрацыя падпісала пагадненне аб супрацоўніцтве з расійскімі калегамі. А некаторыя пайшлі далей. Беларуская федэрацыя гандбола і Кітайская

і зноў могуць выступаць на міжнародных стартах. У верасні на паўгадавым кангрэсе Міжнароднай федэрацыі хакея прадставілі канцэпцыю вяртання зборных Беларусі і Расіі да ўдзелу ў чэмпіянаце свету. Згодна з ёй, пасля прыняцця Саветам Міжнароднай федэрацыі хакея адпаведнага рашэння беларускія і расійскія зборныя вярнуцца ў катэгорыі і дывізіёны, у якіх былі да таго моманту, калі іх удзел у праграме чэмпіянатаў свету быў забаронены.

Увесь гэты няпросты час некаторыя беларускія спартсмены ўсё ж выступалі на міжнародных спаробніцтвах. Тэнісісты гулялі на міжнародных кортах і сур'ёзна прыбывалі ў рэйтынг. Найлепшы вынік у жаночым беларускім тэнісе паказала Арына Сабаленка, якая заканчвае год на пятай пазіцыі сусветнага рэйтынга. А пачынала яго на другім месцы, сезон атрымаўся не самым лёгкім, але не правальным. У адваротным выпадку Арына б не прабіраў у спіс васьмі найлепшых тэнісістак свету, якія выступалі на выніковым турніры WTA. Арына Сабаленка дайшла да фіналу, дзе саступіла французжанцы Каралін Гарсія.

Беларусы выступалі на міжнародных стартах і ў іншых відах спорту. Прадставілі Беларусь заваявалі «золата» і «серабро» на чэмпіянаце свету па пакарна-ратавальным спорце 2022 года. Хакейны клуб «Дынама-Мінск» — удзельнік Кантынентальнай хакейнай лігі. Два «дынамаўцы» галкіпер Аляксей Коласаў і форвард Віталей Пінчук упершыню ў кар'еры гулялі ў матчы ўсіх зорак КХЛ. Беларускія «легіянеры» ў хакеі, баскетболе, гандболе ў сваіх замежных клубах знаходзяцца зусім не на другіх ролях. Імёны хакеіста Ягора Шаранговіча, гандбалістаў Арцёма Каралька і Мікіты Вайлюпава, баскетбаліста Максіма Салаша і іншых беларусаў гуцаць на міжнародных турнірах.

СПОРТ ДЛЯ ЁСІХ УЗРОСТАЎ!

Вымушаны перапынак у міжнароднай дзейнасці не стаў нагодай для расслаблення. Ён вызваліў больш часу і сродкаў для развіцця дзіцяча-юнацкага спорту, падрыхтоўкі новага пакалення атлетаў. Для гэтага праводзіліся новыя турніры, мяняліся фарматы традыцыйных, пашыралася іх геаграфія. Напрыклад, турнір Беларускай тэніснай федэрацыі і Прэзідэнцкага спартыўнага клуба «Залатая ракетка» сёлета праходзіў у новым фармаце. Арганізатары максімальна наблізілі яго да фарматаў летняга і зімовага каманднага чэмпіянату Еўропы, ад якіх беларускія тэнісісты адхілены. Матчы кожнага этапа турніра праходзілі па круговай сістэме на кортах найбуйнейшых тэнісных цэнтраў Беларусі. Ужо не першы год выдатнай пляцоўкай для юных баскетбалістаў з'яўляюцца праекты «Крок у будучыню» і «Яе свет — яе правылы». Беларуская федэрацыя баскетбола праводзіць іх разам з Еўрапейскай федэрацыяй. Ужо каторы год новыя таленты для лёгкай атлетыкі адкрываюць праекты «300 талентаў для каралевы» і «Шкаляда».

Дзіцячыя спаробніцтвы гэта — яркія паядынкы, новыя эмоцыі і самае галоўнае — прагляд таленавітай моладзі, якая ў будучыні стане змагацца за медалі найбуйнейшых форумуў. Большасць з іх праводзіў Прэзідэнцкі спартыўны клуб, чый календар спартыўных мерапрыемстваў для юных спартсменаў толькі пашыраецца. У рамках праекта «Спорт для ўсіх» павялічваецца і колькасць спартыўных пляцовак па ўсёй краіне. Новыя спартыўныя аб'екты былі адкрыты ў Дзяржынску, Ашмянках, Бешанковічах, Наваполацку, Заслаўі і ў многіх іншых гарадах кожнай вобласці.

Ужо другі год запар разнастайнасць спорту і яго прывабнасць юным беларусам (які і дарослым)

паказваў культурна-спартыўны фестываль «Вытокі. Крок да Алімпіады», які ахапіў усю краіну. Сёлета свята прымалі Рэчыца, Столін, Горкі, Полацк, Копыль, Навагрудак. Яркім пунктам другога сезона стаў алімпійскі дзень у Мінску.

НАПЕРАД — НАСУПЕРАК УСАМЫ

Сёлета ў цэнтры ўвагі журналістаў і грамадскай былі беларускія паралімпійцы. Праўда, хачелася б, каб нагода была іншай. Крызіс у беларускім спорце пачаўся менавіта з іх, у пачатку сакавіка, калі нацыянальная каманда прыляцела ў Пекін на Паралімпійскія гульні, каб пачуць, што ад гэтых гульняў іх адхіляюць. Наколькі гэта несправядліва і жорстка, казаць нават і не варта. Паралімпійскі камітэт Расіі не разгубіўся і хутка даў спартсменам, якія чатыры гады рыхтаваліся да галоўных стартаў, магчымасць праявіць сябе. У сакавіку ў расійскім Ханты-Мансійску прайшлі зімовыя гульні паралімпійцаў «Мы разам. Спорт». Беларуская каманда заваявала 16 медалёў і заняла другое месца ў медальным заліку. Такія ж гульні прайшлі і для прадставіцкоў летніх відаў спорту. У Мінскіну ў Сочы беларусы заваявалі 64 медалі, сярэд якіх 25 — залатыя. Больш за ўсё ўзнагарод найвышэйшай пробы (18) заваявалі глыбчы. Сёлета значна вырас узровень унутраных спаробніцтваў для паралімпійцаў. Напрыклад, упершыню чэмпіянат краіны па лёгкай атлетыцы прайшоў на Нацыянальным алімпійскім стадыёне «Дынама». Спартсмены выступаюць на адкрытых турнірах у Расіі.

«Мы вельмі разлічваем, што дыскрымінацыя беларускіх спартсменаў з інваліднасцю, якая супярэчыць палажэнням Паралімпійскай хартыі, будзе спынена, і справядлівасць пераможа», — адзначыла Валянецца Шыц, выступаючы на 15-й сесіі Канферэнцыі дзяржаў — удзельніц Канвенцыі ААН аб правах інвалідаў. На жаль, справядлівасць не перамагла. У лістападзе Міжнародны паралімпійскі камітэт аб'явіў аб прыпыненні членства Нацыянальных паралімпійскіх камітэтаў Беларусі і Расіі. І нават нягледзячы на яшчэ адзін удар беларускія паралімпійцы зрабілі тое, што ўмеюць лепей за ўсіх, — не здаліся.

Так і беларускаму спорту ў новым годзе хочацца жадаць не здавацца. Няхай 2023-і, у супрацьлегласць 2022-му, стане не — лёгкім (калі ў спорце было лёгка), але удальым і шчаслівым і прынясе галоўныя спартыўныя падарункі — перамогі і медалі!

Матэрыялы выпуску падрыхтавала Валерыя СЦЯЦКО.
Фота Лізаветы ГОЛАД.

РЕЗУЛЬТАТЫ ПРОВЕДЕНИЯ РЕКЛАМНОЙ ИГРЫ

«БЕЗ КУПЮР»

Сведения о рекламной игре:

Наименование рекламной игры: «Без купюр». Территория проведения: Республика Беларусь. Период проведения: с 06.09.2022 по 29.12.2022. В рекламной игре приняли участие 64 601 участник. Призовой фонд рекламной игры разыгран полностью.

Победителем приза «Денежный приз 100 000 рублей и денежные средства в размере 14 918,47 белорусского рубля» стал Садовский Александр Александрович.

Победителями 60 (шестьдесят) призов «Денежный приз – 1 000 рублей и денежные средства в размере 125,37 белорусского рубля» стали:

1	Антюпенко Александр Владимирович
2	Байда Елена Владимировна
3	Болкунович Анна Петровна
4	Горбунов Александр Витальевич
5	Ефимчик Андрей Михайлович
6	Копылова Вера Алексеевна
7	Кулешова Ольга Александровна
8	Лагутенко Анастасия Владимировна
9	Липская Ксения Андреевна
10	Лойко Дарья Александровна
11	Мисулин Анатолий Михайлович
12	Новикова Татьяна Леонидовна
13	Савостянов Максим Дмитриевич
14	Солодухо Владимир Сергеевич
15	Степанченко Тамара Николаевна
16	Тарасюк Артём Евгеньевич
17	Хандрамай Вячеслав Леонидович
18	Шайко Денис Александрович
19	Шевцов Евгений Анатольевич
20	Яроцкий Дмитрий Валерьевич
21	Арешко Арина Александровна
22	Бердников Александр Николаевич
23	Березовская Юлия Анатольевна
24	Бизюк Алексей Анатольевич
25	Брановец Александр Леонидович
26	Букаго Карина Геннадьевна
27	Бурый Юрий Валерьевич
28	Василевский Олег Иванович
29	Горюнов Артём Николаевич
30	Зелик Екатерина Алексеевна
31	Климович Виктория Ивановна
32	Ильющенок Кристина Николаевна
33	Кащеева Екатерина Геннадьевна
34	Козылева Татьяна Николаевна
35	Козырский Андрей Константинович
36	Конкин Никита Валерьевич
37	Макуха Никита Сергеевич
38	Муравьев Иван Дмитриевич
39	Немец Иван Анатольевич
40	Пригодский Никита Владимирович
41	Бертош Максим Александрович
42	Горавский Алексей Дмитриевич
43	Жукowska Ольга Викторовна
44	Журавель Сергей Андреевич
45	Курдавец Евгений Иванович
46	Кучинский Алексей Александрович
47	Ланец Евгений Олегович
48	Литвинова Виктория Анатольевна
49	Макаренко Владимир Владимирович
50	Маркович Евгений Юрьевич
51	Микучич Юрий Александрович
52	Планченко Александр Владимирович
53	Петров Владимир Владимирович
54	Плакса Олег Иосифович
55	Стаин Архип Игоревич
56	Теленченко Евгений Савельевич
57	Томашевская Дарья Владимировна
58	Шевченко Лев Викторович
59	Шлак Людмила Александровна
60	Шиньёва Евгения Леонидовна

Организатор рекламной игры является ООО «Хэлли Нейшн», Республика Беларусь, 220004, г. Минск, ул. Кальварийская, 21/5-1, 2-й этаж, УНП 190871314. Свидетельство о государственной регистрации рекламной игры № 4227 от 29.08.2022, выданное Министерством антимонопольного регулирования и торговли Республики Беларусь.

Телефоны для справок по вопросам проведения рекламной игры 198, +375 (29, 44, 25) 733-33-32 круглосуточно, без выходных, сайт www.alfabank.by.

Правила рекламной игры опубликованы в газете «Звезда» № 173 от 03.09.2022.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ТОРГОВ «СТД Групп»

Дата и место проведения торгов – аукцион, 26.01.2023 в 12.00, г. Минск, ул. Б. Берута, д. 35, оф. 213.

Сведения о предмете торгов – материалы и инструменты для ремонта и строительства в ассортименте 344 позиций в количестве 4059 единиц.

Начальная цена: 11 792,45 белорусского рубля.

Сведения о продавце – ООО «СТД Групп», УНП 691624394.

Сведения об организаторе – ликвидатор ООО «СТД Групп» – ИП Рудак Александр Олегович (220092, г. Минск, ул. Б. Берута, 35, оф. 213, тел. 8029-119-86-66).

Размер задатка: 5 % от стоимости предмета торгов должен быть зачислен на р/с ООО «СТД Групп» (УНП 691624394): BY649EDJ0121004212770100933 в ЗАО «РРБ-Банк» код REUJBY22, до 24.01.2023.

Заявки на участие принимаются по адресу: 220092, г. Минск, ул. Б. Берута, 35, оф. 213 со дня публикации объявления до 18.00 24.01.2023 г.

Требования к участникам, порядок проведения торгов и возмещение затрат по их организации – в соотв. с постановлением Совета Министров РБ от 08.01.2013 № 16, в т. ч.: Шаг аукциона – 5 % от начальной стоимости. Победитель торгов – покупатель, предложивший наибольшую цену. В случае признания торгов несостоявшимися предмет аукциона продается претенденту на покупку при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 %.

Срок подписания договора, возмещения затрат – в течение 15 дней со дня проведения торгов.

Сервисно-торговое республиканское унитарное предприятие «ТОРГОВЫЙ ДОМ «ВОСТОЧНЫЙ» Управления делами Президента Республики Беларусь проводит аукцион на право заключения договора аренды помещений в зданиях по следующим адресам сроком на 3 года:

№ лота	Место размещения предмета аукциона	Арендная площадь (кв. м)	Начальная цена (рублей)	Задаток (рублей)	Арендная плата (рублей)
1	г. Брест, ул. Мицкевича, 36	194,46	821,59	821,59	2958,01

Аукцион состоится 24.01.2023 в 15.00 по адресу: г. Минск, ул. Уручская, 27, актовый зал.

Документы для участия в аукционе принимаются по адресу: г. Минск, ул. Уручская, 27 в рабочие дни: с 9.00 до 13.00, с 14.00 до 17.00, пт. – с 9.00 до 13.00, с 14.00 до 16.00.

Окончание приема заявок – 19.01.2023 в 15.00. Организатор аукциона (продавец и арендодатель) – Сервисно-торговое республиканское унитарное предприятие «ТОРГОВЫЙ ДОМ «ВОСТОЧНЫЙ» Управления делами Президента Республики Беларусь.

Для участия в аукционе участник перечисляет задаток на расчетный счет: BY53 АКВВ 3012 0134 7111 1530 0000, БИК АКВВВУ2Х, ОАО «АСБ Беларусбанк» ЦБУ № 514, г. Минск, ул. Сурганова, 47а, УНП 101127633, ОКПО 3741190, Р/УП «ТОРГОВЫЙ ДОМ «ВОСТОЧНЫЙ». Назначение платежа: задаток для участия в аукционе за право заключения договора аренды.

Контактный телефон: + 375 17 266 63 02.

Победителем признается лицо, согласившееся с максимальной ценой продажи лота. Оплата стоимости права аренды производится в течение 3 рабочих дней после утверждения протокола о результатах аукциона на р/с арендодателя.

Договор аренды подписывается сторонами в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона и утверждения протокола о результатах аукциона.

В случае если победитель аукциона не подписал протокол о результатах аукциона, не возместил организатору аукциона сумму затрат на организацию и проведение аукциона, не подписал договор аренды, результаты аукциона аннулируются, победителем аукциона уплачивается штраф Организатору аукциона в размере, равном 10 (десяти) процентам от цены продажи предмета аукциона.

Информация о проведении аукциона опубликована на официальном сайте Государственного комитета по имуществу www.au.naby.by.

Подробная информация о порядке проведения аукциона размещена на сайте www.konfiskat.by.

ООО «Фрондера» извещает о проведении публичных торгов в форме открытого аукциона по продаже имущества унитарного производственного предприятия «СИЛУМИН» ОАО завода «ВИЗАС»

Лот	Наименование	Начальная цена с учетом НДС 20 %, бел. руб.	Задаток, бел. руб.	Шаг аукциона, бел. руб.
1	Печь электрическая плавильная ЭСТ-250, инв. № 00000011, г. в. 2007	1908,00	190,80	95,40
2	Печь электрическая плавильная ЭСТ-250, инв. № 00000012, г. в. 2007	1908,00	190,80	95,40
3	Тигель, г. в. 2007	360,00	36,00	18,00
4	Тигель, г. в. 2007	360,00	36,00	18,00
5	Тигель, г. в. 2007	360,00	36,00	18,00

В отношении вышеуказанного имущества проводятся четвертые повторные торги. Стоимость снижена на 70 %. Ранее публикация о торгах размещалась в газете «Звезда» № 183 (29805) от 17.09.2022, 15 стр., № 217 (29839) от 04.11.2022, 15 стр., № 231 (29853) от 24.11.2022, 11 стр., № 241 (29863) от 08.12.2022, 14 стр.

Местонахождение: г. Витебск, пр-т Фрунзе, д. 83

Дата и время проведения торгов 12 января 2023 года в 14.30 (регистрация с 14.00 до 14.25) по адресу: г. Минск, ул. Мележа, 1, оф. 1127

Срок приема заявок и внесения суммы задатка с 10.00 28 декабря 2022 года до 16.00 10 января 2023 года

Условия для участия в торгах:

1. До подачи заявки необходимо внести задаток на р/с BY36ALFA 3012215570040270000, код банка ALFABY2X, УНП 192789344. Получатель – ООО «Фрондера», название платежа: ОТПН 40901 Задаток для участия в торгах по Лоту «...», УП «СИЛУМИН» ОАО завода «ВИЗАС», проводимых 12.01.2023.

2. Заявления на участие (на каждый лот отдельно) и необходимые документы (согласие на о правах и обязанностях сторон в 2 экземплярах на каждый лот отдельно), копия платежного поручения о перечислении задатка, копия паспорта (стр. 31–33, действующая прописка); копия свидетельства о государственной регистрации – для ИП и юр. лица; документ, подтверждающий полномочия руководителя или представителя юр. лица, копия Устава – для юр. лица) принимаются в рабочие дни с 10.00 до 18.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, 1, оф. 1127. Документы могут подаваться посредством направления почтой (220113, г. Минск, а/я 524) или личной подачей. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Сроком поступления заявления является дата и время получения организатором торгов оригинала заявления на участие в аукционе и полного пакета прилагаемых документов (в случае направления почтой – дата и время поступления документов).

по абонентский ящик организатора торгов). По вопросу подготовки необходимых документов для участия в аукционе обращаться по телефонам: +375293082897, +375293058650.

3. К участию в торгах допускаются лица, подавшие организатору торгов в указанный в извещении о проведении торгов срок заявление с приложением необходимых документов и зарегистрированные в журнале регистрации на участие в торгах. Победителем аукциона признается участник, предложивший в ходе торгов наивысшую цену. Результаты торгов оформляются протоколом в день проведения торгов.

4. В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним участником или для участия в нем явился только один участник, при согласии этого участника приобрести предмет торгов по начальной цене, увеличенной на 5 %, комиссия в день проведения аукциона оформляет протокол о продаже предмета торгов этому участнику аукциона.

5. Победитель аукциона (Претендент на покупку) обязан возместить Организатору аукциона стоимость затрат на организацию и проведение открытого аукциона (вознаграждение аукциониста и затраты по размещению публикации в газете) на основании счета-фактуры и акта в течение 5 (пяти) календарных дней со дня проведения аукциона. Вознаграждение аукциониста – 7 % от конечной цены предмета торгов.

Победитель аукциона (Претендент на покупку) должен подписать с Продавцом договор купли-продажи предмета торгов после возмещения затрат на организацию и проведение аукциона в течение 10 (десяти) календарных дней с момента подписания протокола о результатах торгов. Оплата приобретенного предмета торгов должна быть произведена в полном объеме не позднее 5 (пяти) календарных дней со дня подписания договора купли-продажи. Покупатель должен принять предмет торгов не позднее 30 (тридцати) календарных дней после оплаты в полном объеме по договору купли-продажи.

6. Подробнее с правилами проведения торгов можно ознакомиться в разделе «Ликвидация» на сайте <https://orgtorg.by/info/>.

7. Все желающие могут предварительно ознакомиться с предметом торгов. Контактное лицо для осмотра предмета торгов – Андрей Владимирович, +375295012219. Дополнительная информация по предмету торгов – Андрей, +375293042560.

8. Организация и проведение аукциона осуществляются на основании норм Положения «О порядке продажи имущества ликвидироваемого юридического лица с публичных торгов», утвержденного постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.01.2013 № 16.

Информация о продавце	Унитарное производственное предприятие «СИЛУМИН» открытого акционерного общества завода «ВИЗАС» в лице ликвидатора – Дегтярева Андрей Владимирович, тел. +375295012219 (210602, г. Витебск, ул. Фрунзе, д. 83, УНП 300031162)
Организатор аукциона	ООО «Фрондера», 220113, г. Минск, ул. Мележа, 1, оф. 1127, тел. 8 (029) 308 28 97 • e-mail: info.torg@orgtorg.by с сайт https://orgtorg.by • telegram https://t.me/orgtorg

ЗАО «БЕЛРЕАЛИЗАЦИЯ» ОБЪЯВЛЯЕТ АУКЦИОН

Организатор торгов: ЗАО «Белреализация» (УНП 191113330), 220089, г. Минск, ул. Уманская, 54, 4-й этаж паркинга, каб. 28, тел.: (8017) 298-53-53; (8029) 690 54 09, BELTORGI.BY

Продавец: ОАО «Хойнский КБ» (УНП 400565519) 247622, Гомельская область, г. Хойники, ул. К. Маркса, 28, тел.: +375 232 31-59-72, +375 29 135-78-72.

Повторные публичные торги в электронной форме будут проведены 09 января 2023 г. 09.00–17.00 на электронной торговой площадке BELTORGI.BY.

Предмет торгов –

ВОЗДУХОНАГРЕВАТЕЛЬ (ИЭИ-2,4-220), инв. № 7090

Начальная цена предмета торгов – 12,00 бел. руб. с НДС. Шаг торгов – 5 %, задаток – 10 % от начальной цены предмета торгов. Телефон для ознакомления и осмотра +37529 698-53-53.

Местонахождение предмета торгов – г. Гомель, ул. Б. Хмельницкого, 77.

Для участия в торгах необходимо в срок с 09.00 26.12.2022 г. по 17.00 06.01.2023 г.: 1) зарегистрироваться и подать заявку по выбранному лоту на участие в торгах на сайте BELTORGI.BY, 2) перечислить задаток по выбранному лоту на р/с BY33PBB30121854590139330000 в ОАО «Сбер Банк», код BPSBY2X, УНП 191113330, получатель – ЗАО «Белреализация».

Организатор торгов вправе отказаться от их проведения не позднее, чем за день до наступления даты проведения торгов. Торги проводятся при наличии не менее двух допущенных к участию в них участников. Победителем торгов признается участник, предложивший наиболее высокую цену. Если заявка на участие в торгах подана только одним участником, торги признаются несостоявшимися. Предмет торгов продается претенденту на покупку при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов. Результаты торгов оформляются в виде протокола. Победитель торгов (претендент на покупку) обязан в течение 5 рабочих дней со дня проведения торгов оплатить сумму фактических затрат, связанных с организацией и проведением торгов, и аукционный сбор. Срок заключения договора купли-продажи и оплаты предмета торгов – не позднее 10 рабочих дней со дня проведения торгов. Извещение о ранее проведенных торгах было опубликовано в газете «Звезда» от 08.12.2022 г.

ИНФОРМАЦИЯ

о проведении 26 января 2023 года в 15.00 аукционных торгов по продаже имущества, принадлежащего УП «Минское отделение Белорусской железной дороги»

Сведения о предмете торгов (наименование, характеристики и местонахождение продаваемого имущества): ИЗОЛИРОВАННОЕ ПОМЕЩЕНИЕ с инвентарным номером 500/D-707944961, расположенное по адресу: г. Минск, ул. Ульяновская, д. 41, пом. 50, общая площадь – 947,8 кв. м (назначение – торговое помещение, наименование – торговое помещение)	
Начальная цена (без учета НДС) – 4 890 000,0 бел. руб.	Размер задатка – 489 000,0 бел. руб.
Продавец имущества – УП «Минское отделение Белорусской железной дороги», 220030, г. Минск, ул. Свердловка, 28; Минская дистанция гражданских сооружений УП «Минское отделение Белорусской железной дороги», 220014, г. Минск, пер. Автородский, 11, тел.: (017) 225-22-25, (017) 225-57-89, (017) 225-38-12.	
Организатор торгов – государственное предприятие «МГЦН», 220030, г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 10, тел. +375 (17) 365 48 36	
Срок и место приема заявок: по 24.01.2023 включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.00) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.	
Порядок оформления участия в торгах и проведения аукциона изложен в извещении о проведении торгов, размещенном на интернет-сайте: организатора торгов – www.mgcn.by (раздел «Аукционы/Недвижимость в собственности»); Минского городского исполнительного комитета – www.minsk.gov.by (раздел «ПРОДАЖА/АРЕНДА»); Государственного комитета по имуществу Республики Беларусь – www.gki.gov.by (раздел «ПРОДАЖА/АРЕНДА ИМУЩЕСТВА»)	
Телефон для справок +375 (17) 365 48 36.	

ЛАБАРАТОРЫЯ НА ЧЫШЕ І БЯСПЕКА Ў ЛІЧБАВЫМ СВЕЦЕ

Якія тэхналогіі ў хуткім часе могуць карэнным чынам змяніць наша жыццё?

Прысвяціў свой выхадны дзень самаразвіццю — дарагога варты. Менавіта гэтым і займалася ўдзельнікі Форуму навукі і бізнесу «Інавацыйны шторм», які прайшоў у сталіцы ўжо чацвёрты раз. Мэта мерапрыемства — папулярызацыя навуковай дзейнасці, розных ідэй і поглядаў для далейшага развіцця інавацыйнай інфраструктуры і фарміравання інавацыйнай супольнасці.

«Інавацыйны шторм» — бітва простых слоў са складанымі тэрмінамі: у нефармальнай абстаноўцы прадпрыемальнікі і навукоўцы максімальна даступна расказваюць аб тэхналогіях і інавацыях, якія ў хуткім часе могуць карэнным чынам змяніць наша з вамі жыццё. Форма зносін з залай прадугледжвае кароткія выступленні, а затым пытанні да спікераў. Між іншым, склад выступаючай падбіраецца такім чынам, каб былі прадстаўлены і навука, і бізнес: прадстаўнікі вучонай супольнасці расказваюць аб прыкладных распрацоўках, дзелавой — аб тым, як іх манетызаваць.

Арганізатарам форуму выступае Мінскі гарадскі тэхнапарк пры падтрымцы Мінгарвыканкама.

ПОШУК У НАНАМАШТАБЕ

Квантавыя камп'ютары і сферы іх прымянення, тэндэнцыі ў сферы ІТ-распрацоўкі, тэхналогіі ў барабасе з вірусамі і імунітэт, паглыбленне ў нанасвет, сакрэты паспяховай самапрэзентацыі, сістэма «Бяспечны горад» — усё гэтыя тэмы аказаліся ў цэнтры ўвагі удзельнікаў чацвёртага па ліку «Інавацыйнага шторму».

У 1986 годзе ў свет выйшла кніга «Машины створения: Будущее эра нанотехнологий», напісаная амерыканскім вучоным і актыўным папулярызатарам нанатэхналогій К. Эрыкам Дрэкслерам. Аўтар паспрабаваў зазірнуць у будучыню, паказаць магчымасці і наступствы новых тэхналогій. У кнізе паказаны свет, дзе ўся бібліятэка Кангрэса ЗША можа змясціцца на чыпне памерам з калавалачка цырку і дзе ўніверсальныя аsemblеры (малюсенькія машыны) могуць выкарыстоўвацца для ўсяго, у тым ліку ў якасці медыцынскіх робатаў...

Сёння «нана» пранікае практычна ва ўсе сферы: медыцыну, біятэхналогіі, сучасную электроніку, вытворчасць пакрыццяў і матэрыялаў... Магутнасці, якія валодаюць сучасныя мабільныя тэлефоны, сталі магчымыя толькі дзякуючы таму, што ўдалося выйсці на нанамаштаб. Прадпрыемствы і вытворцы, якія хочучь заставацца канкурэнтаздольнымі, вядучы цяпер пошук у нанамаштабе...

— Што такое нанамаштаб? Ён у тысячы разоў меншы за мікрапамер, — расказвае Анастасія ХАБАРАВА, спецыяліст у галіне нанатэхналогій, супрацоўнік Інстытута цепла-і масаабмену НАН Беларусі, арганізатар Фестывалю навукі. — Адзін нанаметр — гэта адна мільярдная частка метра. Для параўнання, мікрон (ён жа мікраметр, які даў назву мікраэлектроніцы) — гэта адна мільённая доля метра.

Калісьці на слыху ва ўсіх былі дасягненні мікраэлектронікі. Цяпер прыйшла эра нанатэхналогій. З імі звязваюць пяты і шосты тэхналагічны ўклад, гэта самы перадавы край навукі...

Нанасвет — частка рэальнага звыклага нам свету, толькі частка настолькі малых памераў, што ўбачыць яго з дапамогай звычайнага чалавечага зроку ці дакранацца да яго рукамі абсалютна немагчыма. Нечаканыя вынікі, якія атрымліваюцца пры даследаваннях нанаструктур, захапляюць навукоўцаў. Пры пераходзе з мікра- на нанаўзровень многія матэрыялы могуць кардынальна змяняць свае ўласцівасці, напрыклад, тыя, што не праводзілі электрычнасць, становяцца амаль ідэальнымі праваднікамі. Назіраецца і шэраг іншых цікавых эфектаў. У нанаструктурных матэрыялах можна рэалізаваць унікальнае спалучэнне ўласцівасцяў, недасягальнае для традыцыйных матэрыялаў.

— Напрыклад, шоук — вельмі мяккі на вобачаць, але калі да яго прыкладзіць напружку, высвятляецца, што ён надзвычай трывалы, — расказвае Анастасія. — Гэта ўнікальны матэрыял, прычым сваёй пабудовай на малекулярным узроўні — адзін з самых трывалых матэрыялаў прыроднага паходжання.

Навукоўцы рабілі неаднаразовыя спробы палепшыць шаўковае валакно. Так, былі вынайдзены спосаб абагачэння шоўку праз кармленне шаўкапрадаў, якіх трэба толькі

«пасадзіць на дыету». Даследчыкі прапанавалі ўдасканаліваць шаўковае валакно з дапамогай вугляродных нанатрубак і графену, якія валодаюць выдатнымі механічнымі характарыстыкамі і шырока выкарыстоўваюцца ў вытворчасці высокатрывалых матэрыялаў. Вучоныя распылілі суспензію з вугляроднымі нанатрубкамі і графенам на лісце шаўкоўніцы, якімі сілкуюцца шаўкапрады, а потым сабралі прадукт з кокана. Такая спецыфічная «дыета» прывяла да атрымання шаўковай ніткі з палепшанымі ўласцівасцямі — павышанай трываласцю і электраправоднасцю. Атрыманы матэрыял можна выкарыстоўваць, напрыклад, у электроніцы. На фатаграфіях з электроннага мікаскопа добра відаць, што шаўковыя валакны з вугляроднымі нанатрубкамі і графенам значна лепш структураваныя, чым звычайны шоук.

Пералічыць усе сферы, у якіх нанатэхналогіі могуць істотна паўплываць на тэхнічны прагрэс, праблематычна. Можна назваць толькі некаторыя з іх: гэта элементы наналэктронікі і нанананатэхналогій (паўправадніковыя транзістары і лазеры, фотадэтэктары, сонечныя элементы, розныя сэнсары), электрахімія, зносаўстойлівыя пакрыцці, прылады звышчыльнага запісу інфармацыі, суперкамп'ютары, паліўныя элементы і ўстаноўкі для захоўвання энергіі, прылады мікра- і нанамеханікі, у тым ліку малекулярныя матары і нанаматары, нанаробаты, створаныя з нанаматэрыялаў і супастаўленыя па памерах з малекулай, фармацэўтыка, клінічная і медыцынская дыягностыка, біямеханіка...

— У медыцыне лабараторыя на чыпе можа замяніць не проста некалькі спецыялістаў, а некалькі тыпаў лабараторый, — расказвае Анастасія. — Цяпер вядучыя распрацоўкі ў галіне дастаўкі лекаў да пэўных органаў з дапамогай нанаробатаў, якія будуць дзейнічаць максімальна эфектыўна.

Для таго каб зазірнуць у нанасвет, даследчыкі выкарыстоўваюць сканавальную электронную мікараскапію і атамна-сілавую мікараскапію. А нанаідэнтыфікацыя дазваляе такія матэрыялы фізічна «памацаць»...

— Адной з самых нечаканых задач, якія нам давялося вырашаць у лабараторыі, аказалася візуалізацыя паверхні для Дзяржаўнага камітэта судовых экспертаў, — расказала Анастасія Хабарава. — Пры расследаванні справы трэба было даведацца, што з'явілася на паперы першым — подпіс, зроблены чарнілаў ад друцкі, ці тонер ад прынтара. Працэйдж кужучы, ці не з'явіўся тэкст ужо пасля таго, як чалавек паставіў свой подпіс. Мы з гэтай задачай справіліся, але пра вынікі я вам, са зразумелых прычын, паведамціць не магу...

ПАГРОЗЫ І АПЕРАТЫўНАЕ РЭАГАВАННЕ

«Бяспечны горад: фантазіі аб рэальнасці?» — так была пазначана тэма выступлення Сяргея ШУТКЕВІЧА, генеральнага дырэктара групы кампаній «Асопс», кіраўніка праектаў па сістэмах бяспекі, аўтара патэнтаў і навуковых артыкулаў. Відавочна, што лічбавізацыя ўплывае на жыццё і звычкі ўсіх без выключэння людзей. А як развіццё лічбавых тэхналогій трансфармуе паняцце «бяспека»? —

— Сістэма «Бяспечны горад» укараняецца сёння ў многіх краінах свету. Але трэба разумець, што гэта не проста сістэма, а комплекс прававых, тэхнічных эканамічных і арганізацыйных мер для ўдасканалення працэсаў падтрымкі прыняцця рашэнняў у пытаннях бяспечнага асяроддзя жыццядзейнасці і грамадскага парадку на тэрыторыі дзяржавы, — растлумачыў спікер. — У цэнтры ўвагі — рызыка ўзнікнення тэхнагенных аварыяў, эпідэміяў, цунамі, пажараў (у тым ліку прыродных), абрушвання інжынерных збудаванняў, аварыяў на аб'ектах ЖКГ, транспартных здарэнні, супрацьпраўных дзеянняў.

У Адзіны цэнтр аператыўнага рэагавання паступае інфармацыя з самых розных сістэм і службаў, каб на яе аснове можна было прымаць правільныя, узважаныя і, што немалаважна, аператыўныя рашэнні.

Блок маніторынгу грамадскага парадку дазваляе ідэнтыфікаваць патэнцыяльныя пагрозы грамадскай бяспекі і забяспечвае меры аператыўнага рэагавання. Ён найчасцей знаходзіцца ў цэнтры ўвагі СМІ, часцей на слыху, і многія памылкова пад «Бяспечным горадам» разумеюць менавіта яго. Проста дадзены блок датычыцца абсалютна кожнага: усіх цікавіць, ці здымаюць нас у метро, ці распазнаюць нашы твары, гэта, шчыра кажучы, хвалюе ўсіх больш, чым бяспека ўмоўнага хімічнага завода.

РАЗУМНАЯ ВІДЭААНАЛІТЫКА

Сяргей Шуткевіч прапанаваў паглядзець, што ўжо зроблена ў плане маніторынгу грамадскага парадку ў іншых краінах свету.

SKYNET — іранічная назва кітайскай глабальнай сістэмы распазнавання асоб у рэальным часе (яе назвалі так у гонар таго самага Скайнета (штучнага інтэлекту) з фільма «Тэрміналы»), прычым яна стала ў выніку афіцыйнай. Гэта самая магутная і прагрэсіўная сістэма, пра якую многія мараш, але не могуць яе рэалізаваць з-за шэрага прычын. Кітайцы ж самі вырабляюць абсталяванне, распрацоўваюць праграмы забяспечэнне, у іх ёсць заканадаўчая база для ўкаранення такой сістэмы.

Па інфармацыі з адкрытых крыніц, у 2017 годзе ў Кітаі было ўстаноўлена 170 мільянаў камер відэазапісу, у 2020 годзе — 626 мільянаў. Планаўца, што ў 2023 годзе іх будзе мільярд, хоць, па некаторых звестках, за людзьмі ў Кітаі ўжо сочаць 1,5 мільярда камер відэазапісу. Яны імгненна распазнаюць і ідэнтыфікуюць усіх, хто трапіў у іх поле зроку. Сістэма дазваляе вельмі хутка знайсці любога чалавека, можа сачыць за перамяшчэннямі асобных людзей, у тым ліку замежнікаў. Кітайскія ўлады сцвярджаюць, што ім патрабуюцца ўсяго адна секунда, каб «адсканаваць» усё насельніцтва краіны. Заяўлена дакладнасць распазнавання твараў — 99,8 працэнта. У праваахоўных органах падкрэсліваюць, што сістэма не парушае праваў грамадзян, у тым ліку права на недатыкальнасць прыватнага жыцця, паколькі відэазапіранне вядзецца выключна ў грамадскіх месцах.

У 2016 годзе ў Кітаі распачаўся цікавы сацыяльны эксперымент пад назвай «Рэйтынг добранадзейнасці». Ахвотныя пагадзіліся на тое, каб на працягу жыцця іх сацыяльны рэйтынг карэжціраваўся. Першапачаткова сума

балаў гарантавала ўсім роўныя стартыя ўмовы, але далей яна магла або раставі, або памяншацца. Напрыклад, парушыў правілы паркоўкі — мінус 50 балаў. Здаў донатарскую кроў, узяў удзел у дабрачыннай акцыі — атрымаў 200 балаў. На падставе сацыяльнага рэйтынгу грамадзяніна (а ён з'яўляецца адкрытым) свае рашэнні прымаюць работадаўцы і банкаўскія ўстановы; дапамагаюць прасоўванню па кар'ернай лесеўцы ці наадварот, даюць крэдыт або адмаўляюць у яго выдачы і г. д. Чалавеку з нізкім рэйтынгам складана купіць білет на самалёт ці хуткасны цягнік, яму могуць адмовіць у засяленні ў дарагі ателье, у арэндзе велатранспарту. А ў 2021 годзе быў прыняты новы Грамадзянскі кодэкс, які афіцыйна ўзаконіў «Сістэму сацыяльнага рэйтынгу». Вы можаце сказаць, а прычым тут SKYNET? Сістэма відэазапірання стала падмуркам для сацыяльнага рэйтынгу, таму што яе звесткі карэжціруюць яго анлайн. Напрыклад, выкінуў смецце ў забаронены месцы — твой рэйтынг аўтаматычна паніжаецца.

— У ЗША не могуць укараняць сістэмы агульнай бяспекі такімі ж імклівымі тэмпамі, як у Кітаі, з дзёх прычын, — тлумачыць Сяргей Шуткевіч. — Гэта складанасці з унясеннем змяненняў у заканадаўства і грамадскае меркаванне, якое выступае супраць парушэння асаблівых меж. З 2019 да 2021 года 20 штатаў прынялі законы, якія забараняюць выкарыстанне тэхналогій распазнавання твараў. Між іншым, пасля тагокалі забароны колькасць забойстваў у Новым Арлеане вырасла за два гады на 67 працэнтаў. Да 2023 года 10 з 24 федэральных агенцтваў ЗША плануюць пашырыць выкарыстанне тэхналогій распазнавання твараў.

У Еўрапейскім саюзе сёння ствараюць агульную базу даных для сістэм распазнавання твараў. У Венгрыі ў такой базе захоўваюцца 30 мільянаў фота грамадзян. У Лондане сістэма распазнавання твараў пачала працаваць у 2020 годзе. Заяўлена дакладнасць распазнавання была 70 працэнтаў, але падчас незалежных выпрабаванняў высветлілася, што яна складае ўсяго 19 працэнтаў. Сістэма горш за ўсё ідэнтыфікуе чэмнаскурных людзей і іншыя этнічныя меншасці, паколькі «навучалася» на тварах светласкурных. З такой жа праблемай сутыкнулася і ў ЗША.

Сусветны рэйтынг гарадоў з колькасцю камер відэазапірання на тысячу жыхароў у 2019 годзе ўзначальваў Ганконг. Але, па словах Сяргея Шуткевіча, колькасць камер не з'яўляецца паказчыкам эфектыўнасці сістэмы відэазапірання. Камеры павінны працаваць з аналітыкамі, патрабуюцца кваліфікаваны персанал, які ўмее выкарыстоўваць атрыманыя звесткі для маніторынгу і папярэджання правапарушэнняў, а не толькі для правядзення расследаванняў. Безумоўна, празмерны контроль многім не падабаецца, таму людзі спрабуюць сабатаваць сістэмы ідэнтыфікавання асобі і звяртаюцца да розных хітрыкаў: робяць спецыяльныя стрыжкі і індывідуальны макіяж «камуфляж», які дэзарыентуе алгарытмы ідэнтыфікацыі, замацоўваюцца на галаве партатыўны праектар, што праецыруе на твар выяву іншага чалавека. У ход ідэюў бейсболкі са святлодыёдамі, каб засвечваць твар, і празрыстыя маскі, якія яго скажуча.

У 2020 годзе ўсё чалавецтва схавала свае твары за медыцынскімі маскамі. Адсюль пытанне: ці могуць сродкі індывідуальнай аховы сабатаваць сістэму? Спецыялісты сцвярджаюць, што сістэма ідэнтыфікацыі асобы працуе за кошт аналізу ўсяго 50—60% твараў. І маска ніяк не змяняе счытаваць біяметрыю. Аднак дадатковыя ўпрыгажэнні і аксесуары могуць прымусіць сістэму памыліцца. Дарэчы, у многіх краінах забараняецца з'яўляцца ў грамадскіх месцах у масках, якія цалкам хаваюць твар. Усё ж такі на першае месца ставіцца грамадская бяспека. А ў тым, што сістэмы распазнавання будуць развівацца далей і ўсё больш укараняцца ў наша штодзённае жыццё, ужо нікто не сумняваецца. І грамадскае неадбарэнне гэты працэс не спыніць...

Надзея НІКАЛАЕВА.
Фота арганізатараў.

ХАБАР ДЛЯ ЕВЫ

Колькі каштуе Еўрапарламент?

Маштабны карупцыйны скандал у Еўрапарламенце абрастае новымі падрабязнасцямі. Грачанка Ева Кайлі, цяпер ужо былы намеснік старшыні ЕП, прызналася, што папрасіла свайго бацьку свахаць незаконна атрыманыя наяўныя грошы, паведаміў EuroNews. У пачатку снежня паліцыя затрымала яго, калі ён з поўным банком чамаданам выходзіў з атэля ў Еўрапейскім квартале Бруселя. Яе піша бельгійская газета Le Soir, ёўрадапутат распавяла органам правапарадку, што 600 тысяч еўра з чамадана, сапраўды, былі ў яе кватэры, куды іх прынеслі яе партнёр Францэска Георгі і яшчэ адзін былы дэпутат Еўрапарламента Пер Антонія Панцыры. Апошняму і належаць наяўныя грошы, сцвярджае Ева Кайлі. Па версіі следства, менавіта гэты італьянскі экс-парламентарый быў на чале крымінальнай арганізацыі, якую падазраюць у карупцыі і адмыванні грошай. Як сцвярджаюць эксперты, ЕП стаў прыдатна пляючай, дзе пры ўдзеле парламентарнага актыву разлізоўваліся розныя кшталту крымінальныя схемы. Колькі ж каштуе Еўрапарламент?

Кайлі была выключана з партыі ПАСОК — «Рух перамен» па асабістым рашэнні старшыні партыі Нікаса Андрулакиса. У Грэцыі накладзены арышт на ўсю маёмасць яе і членаў яе сям'і, у тым ліку банкаўскія рахункі. Наогул, партыя сацыялістаў ПАСОК мае даўнюю карупцыйную гісторыю, так што адхрысціцца ад калегі так хутка не атрымаецца.

Ёсць яшчэ адно меркаванне адносна асаблівага выбару «карупцыйнай мішэні» для абвінавачаннай, адзначыла zvezdaweekly.ru. Узняўшыся да пасады віцэ-старшыні Еўрапарламента, Ева Кайлі стала рэальна разглядацца як магчымы

Аргументы Дохі

Паводле даных Spiegel online, следчыя распрацоўвалі аперацыю па затрыманні з ліпеня «ў строім сакрэце». І не знайшлі больш прыдатнага моманту для вырашальнага ўдару, чым фінальны тыдзень чэмпіянату свету па футболе. Зразумела, у Катары завілі, што не маюць ніякага дачынення да скандалу і да подкупай высокапастаўленых еўрапейцаў.

Тым часам Доха раскрытыкавала Еўрапарламент за забарону прадстаўнікам гэтай дзяржавы з берагоў Персідскага заліва наведваць галоўныя заканадаўчы орган Старога Свету і прыпыненне абмеркаванняў усіх пытанняў, звязаных з ім. У Катары выдатна разумюць, што ў іх маецца сур'езная зброя супраць нядабразычліваў з Еўропы — газ, цяпер вельмі неабходны еўрапейцам, якія адмовіліся ад расійскага газу і плануць замяніць яго звадкаваным прыродным газам (ЗПГ), у тым ліку і з Катару, аднаго з найбуйнейшых световых экспарцёраў ЗПГ.

МЗС Катару назвала забарону катарскім прадстаўнікам наведваць ЕП «дыскрымінацыйным» і недэвуацыйна намякнула, што падобныя дзеянні могуць паставіць пад пагрозу супрацоўніцтва паміж Катарам і Еўрасаюзам у энергетычнай сферы. «Рашэнне аб дыскрымінацыйных абмежаваннях негатыўна адаб'ецца на рэгіянальнай і глабальнай беспяцы, а таксама на абмеркаванні супрацоўніцтва ў сферы энергетыкі, — адзначаецца ў заяве МЗС Катару. — Вельмі шкада, што некаторыя асобы дзейнічаюць на падставе забабонаў супраць Катару і робяць высновы на аснове недакладнай інфармацыі, не чакаючы заканчэння расследавання».

Карупцыя

на трыльён еўра

Карупцыя ў еўрапейскіх структурах дасягнула небывалых маштабаў. Калі раней крадзяжы з еўрафондаў складалі сотні мільянаў еўра, то цяпер — мільярдны. Сумесны даклад Еўрапейскага анымакарупцыйнага агенцтва (OLAF) і дырэктарата юстыцыі ЕС ужо змяшчаў шакавальныя высновы аб карупцыі ў Еўрасаюзе ў 2014 годзе, адзначыла zvezdaweekly.ru. «Ад карупцыі краіны ЕС штогод губляюць 323 мільярдны еўра, ці амаль адну траціну сямігадовага бюджэту ЕС на 2014—2020 гады», — адзначылі эксперты OLAF. Згодна з дакладам Еўрапейскай партыі «Зялёных», краіны ЕС страцілі 3-за карупцыі астранамічную суму — 904 млрд еўра.

Нават з улікам «усушак і ўтрусак» у бюджэце ЕС, доля зведзеных «налева» пад выдуманымі падставамі сродкаў уржавае. У 2013 годзе, паводле даных Еўрапейскай падліковай палаты (ЕСПЛ), краіны-сэбры Еўрасаюза «памылкова» выдаткавалі амаль 7 млрд еўра — маўляў, «на апрацоўку зямель, непрыдатных для сельскай гаспадаркі». Па метадыцы ЕСП гэта не лічыцца «неэфектыўным расходаваннем сродкаў, растратамі або махлярствам». Пракуратуры краін ЕС па артыкулах «Хабар» і «Злоўжыванне службовым становішчам» яшчэ ў 2013 годзе было распачата 67,8 тысячы крымінальных спраў. Гэта была толькі верхавіна айсберга татальнай карупцыі.

Калі OLAF даўно налічыў страты ад карупцыі ў ЕС на 323 млрд еўра ў год, то Еўракамісія афіцыйна прызнала толькі 120 млрд еўра, дапусціўшы, што рэальна — «значна больш». Але нават гэтая сума роўная гадавому бюджэту Еўрасаюза. Паводле даных аўдыту, яшчэ ў 2012 годзе з рахункаў структур ЕС у неведомым напрамку выцекла 4,8 працэнта бюджэту. ЕК прыняе, што да 20 працэнтаў дзяржвыдаткаў краін Еўрасаюза асыдае ў кішэнях чыноўнікаў. Рэальныя маштабы куды шырэшчыя.

Гламурная персана

Яскравае сведчанне — скандал у Еўрапарламенце. «Шок», «цены на увесь Еўрапейскі саюз» — так еўрапейскія СМІ пішуць пра «справу Евы». «Мяшкі з наяўнымі! Палітыкі арыштаваныя! Хабарніцтва? Сардэчна запрашаем у снежных морак, якія накрыў Еўропу», — іранізуюць калумністы партала Politico.

Следчыя прад'явілі Кайлі і яшчэ тром падазраваным абвінавачанні ў прыналежнасці да злочынальнай арганізацыі, адмывання грошай і карупцыі. Гэтак папярэднічала сэр'ёзна ператрусаў, калі на працягу

некалькіх дзён у доме аднаго з падазраваных знайшлі тры самыя 1,5 мільяна еўра наяўнымі. Ператрусы прайшлі ў некалькіх прыватных дамах і парламенцкіх кабінетах у Бруселі. Французская паліцыя аглядзела і апячатала яшчэ некалькі памяшканняў у будынку Еўрапарламента ў Страсбургу. 600 тысяч еўра адшукалі ў доме аднаго з падазраваных, у неназванага ёўрадапутата — 150 тысяч еўра, а ў чамадане ў нумары брусельскага атэля — яшчэ 750 тысяч еўра. У самім Еўрапарламенце тое, што здарылася, ужо называюць найбуйнейшым карупцыйным скандалам у гісторыі арганізацыі.

Чым вядомая Ева Кайлі? Партал Politico называе 44-гадовую Кайлі «адной з самых уплывовых фігур» у Еўрапарламенце. Да таго, як падацца ў вялікую палітыку, яна вяла навіны на грэчаскім прыватным тэлеканале Mega TV. У Грэцыі Ева «лічылася знакамітасцю», а ў брусельскіх калідорах — «адной з самых гламурных персон». У 2011 годзе нямецкі часопіс Spiegel сцвярджаў, што на радзіме «знешнасць эфектнай бландзінікі выклікала нездаровую цікавасць, якая пасля ператварылася ў адкрыты сексізм і навешванне цэлікаў».

Па першай адукацыі Ева архітэктар, пасля вывучала міжнародныя адносіны і еўрапейскую палітыку. У 1998-м, ва ўзросце 20 гадоў, яна абралася ў муніцыпальны савет свайго роднага горада Салонікі, у 2007-м стала дэпутатам парламента Грэцыі, а з 2014-га засядае ў Еўрапарламенце. Там яна займалася лічбавізацыяй (і нават атрымала ўзнагароду за праасоўванне сучасных тэхналогій), пакуль сёлета ў студзені яе не прызначылі спецпрадстаўніком па адносінах з Блізкім Усходам.

Цень Урсулы

На наступны дзень пасля арышту Евы Кайлі дэпутаты Еўрапарламента на сесіі ў Страсбургу прагаласавалі за яе зняцце з пасады намесніка кіраўніка Еўрапарламента ад фракцыі сацыялістаў.

кандыдат на пасаду кіраўніка Еўракамісіі на змену «ўсёмагутнай» Урсулы фон дэр Ляен. Гэта, мяркуючы па ўсім, і стала пачаткам яе непрыемнасцяў. Урсула фон дэр Ляен назвала абвінавачанні на адрас Евы Кайлі ў карупцыі «пытаннем даверу да еўрапейскіх інстытутаў». «Нам патрэбны структуры па этычным кантролі, якія будуць працаваць з усімі інстытутамі», — паспяшалася адгарадзіць камісія ад парламента дальнабачная немка. Кіраўніка дыпламатыі ЕС Жазэпа Барэля таксама турбуе расследаванне, асабліва як «былога старшыню Еўрапарламента» і дзейнага сацыяліста. Разам з тым ён падкрэсліў, што супрацоўнікі знешнепалітычнай службы ЕС і місіі ЕС за мяжой «да гэтай справы не маюць дачынення». Тым часам Ева Кайлі пачала даваць паказанні. Як паведамляецца, яна абвінаваціла ў датычнасці да карупцыйнага скандалу старшыню ЕП Жазэпа Барэля. Кажучы, Барэль вельмі занерваваўся.

Урсулу фон дэр Ляен (як яе называюць, «мадам УФДЛ») падазраюць у лабараванні інтарэсаў фармігганта Pfizer з ЗША і «адсутнасці празрыстасці». Еўрапейскі омбудсмен Эмілі О'Рэйлі заявіла, што фон дэр Ляен схавала тэкставыя паведамленні аб закупцы вакцыны ад каранавіруса амаль на два мільярдны еўра, якімі яна абменьвалася з кіраўніком Pfizer Альбертам Бурла. Таксама высветлілася, што муж Урсулы, Хаіка фон дэр Ляен, займае пасаду медыцынскага дырэктара ў Organesis, амерыканскай біятэхналагічнай кампаніі, якая актывна ўдзельнічала ў распрацоўцы вакцыны Pfizer. У маі 2021-га Урсула фон дэр Ляен падпісала трэці кантракт з кампаніямі BionTech і Pfizer на закупку яшчэ 1,8 млрд доз вакцыны па кошыце 19,5 еўра, што на чатыры еўра вышэй, чым у першым кантракце Еўрасаюза. Нягледзячы падлічыць «дэльту». Але «мадам УФДЛ» дагэтуль застаецца ў крэсле і дзеліць мільярдны.

Натуральна, арганізатары Кубка свету катарскага адрозначаюць сваё дачыненне да карупцыйнага скандалу. Яны, дарэчы, абвінавачваюць яшчэ і Бельгію ў тым, што мясцовыя ўлады трымаюць іх у поўным ныведанні адносна ходу расследавання. Як вядома, Германія ў лістападзе падпісала з Дохай 15-гадовы кантракт на пастаўкі звадкаванага прыроднага газу. Летас Катар, нагадавае Politico, забяспечыў чэзрэ еўрапейскага імпарта ЗПГ. «Выклікае глыбокае шкадаванне, што ўрад Бельгіі не прыкладае ніякіх намаганняў і не звязваецца з нашым урадам з мэтай устаўнення фактаў», — падкрэсліваецца ў заяве.

Інструмент для маніпуляцыі

Публічныя ператрусы ў чыноўнікаў Еўрапарламента з'яўляюцца інструментам для маніпуляцыі грамадствам, дазваляюць на нейкі

час спыніць нарастанне негатыўных настроў сярод жыхароў ЕС, але не дапамагаюць вырашыць праблемы ўнутранай бюракратыі. Такі пункт гледжання ў эфіры «Альфа Радые» выказаў аналітык Беларускага інстытута стратэгічных даследаванняў Аляксея Аўдонін. «Гэта ж не першы выпадак. Гэта проста першы публічны выпадак, выведзены на такі высокі ўзровень. Насамрэч карупцыя цалкам захапіла ўсе еўрапейскія інстытуты, — заўважаў эксперт. — Усе еўрачыноўнікі схільныя да карупцыйных правапарушэнняў. Таму нічога дзіўнага, што чыноўнікі такога высокага рангу атрымалі нейкія ўзнагароды за нейкія рашэнні ці лабараванне тых ці іншых інтарэсаў. Праблема ў іншым».

Як падкрэсліў Аляксей Аўдонін, аналітыкам цікавы не сам факт здарэння, а прычына — для чаго было выносіць гэта на публіку. «Гэта для таго, каб дыскрэдытаваць Еўрапарламент? Не, гэта было зроблена, хутчэй за ўсё, для кіравання сацыюмам, эмацыянальным станам насельніцтва еўрапейскіх краін. Усе разумюць, што еўраіністытуты бюракратызаваны, праасоўваюць нейкія не зусім правільныя ідэі, да іх дакладна ёсць негатыў з боку жыхароў краін Еўропы. А для таго, каб аслабіць негатыўныя эмоцыі ў насельніцтва, і праводзяцца такія «публічныя пакаранні» чыноўнікаў, бо выклікаюць ухвалу ў еўрапейскай грамадскасці, — лічыць аналітык. — Таму, хутчэй за ўсё, такая публічнасць гэтай падзеі з'яўляецца якімсьці элементам палітычнага і псіхалагічнага кіравання грамадствам. Бо гэтыя чыстыя толькі крычаць: паглядзіце, як еўрапейскія краіны праасоўваюць ідэю народаўладдзя, дэмакратыі,

змагаюцца з карупцыяй. Нічога дзіўнага тут няма, бо гэта прасты элемент маніпуляцыі. А там як бралі хабар, так і будуць працягваць гэта рабіць».

Аднак, на думку эксперта, такі дзеянні з боку еўрапейскай улады ніяк не дапамогуць вырашыць праблемы з унутранай бюракратыяй: «Гэта, так можа супакоіць еўрапейцаў, даць ім эмацыянальны выхлуп, паказаць, што еўрапейскія спецыяльныя службы працуюць, выяўляюць такія парушэнні. Натуральна, вінаваты ў дрэнным эканамічным стане краіны нейкі пэўны чыноўнік. Але самае галоўнае, што вольна ўсё не дапамагае Еўрасаюзу вырашыць праблемы з унутранай бюракратыяй, у якой яны загразілі, і больш таго, не дазваляць пазбавіцца ад залежнасці ЗША і Лондана, таму што чыноўнікі, якія там сядзяць, так і працягнуць ім падпарадкоўвацца».

Захар БУРАК.

Аляксандр РАДЗЬКОЎ

РЭКТАРЫ: урыўкі з кнігі

А прафесар Шаршуноў пасля Мінсельгасхарча працаваў намеснікам старшыні ВАКА, а ў 2003 годзе зноў вярнуўся ў звыклае для сябе асяроддзе — узначаліў Магілёўскі ўніверсітэт харчавання (цяпер Беларускае дзяржаўнае ўніверсітэт прадуктовых і хімічных тэхналогій, БДУТ). Гэтая ВНУ была адкрыта ў Магілёве ў сувязі з вострай неабходнасцю ў хіміка-тэхнолагах перш за ўсё для велізарнага вытворчага аб'яднання «Хімвалакно». Яго пачатковай асновай стаў тэхналагічны факультэт Магілёўскага машынабудаўнічага інстытута, дзе ўжо была пачата падрыхтоўка па спецыяльнасцях «Тэхналогіі хімічных валокнаў», «Машыны і апараты харчовых вытворчасцяў», але з часам у новай ВНУ быў адкрыты яшчэ шэраг новых не толькі для ВНУ Магілёўшчыны, але і ўвогуле для вышэйшай адукацыі краіны спецыяльнасцяў: «Тэхналогія кансервавання», «Тэхналогія брадзільных вытворчасцяў», «Тэхналогія малочных прадуктаў», «Тэхналогія хлебапікарства і кандытарскай вытворчасці», «Тэхналогія грамадскага харчавання», «Халадзільныя і кампрэсарныя машыны і абсталяванне». Першыя кіраўнікі

(Працяг. Пачатак у нумарах за 26 сакавіка; 2, 9, 16, 23, 30 красавіка; 7, 14, 28 мая; 11 чэрвеня; 9, 16, 23, 30 ліпеня; 13, 20, 27 жніўня; 3, 17, 24 верасня; 1, 8, 15, 29 кастрычніка; 5, 12, 26 лістапада; 3, 10, 17 снежня.)

маладой ВНУ сутыкнуліся з каласальнымі цяжкасцямі пры забеспячэнні вучэбна-працэса неабходным лабараторным абсталяваннем, хімічнымі рэактывамі, падручнікамі, але асноўная праблема была ў недахопе кваліфікаваных кадраў. Іх давядлося шукаць па ўсім Савецкім Саюзе, таму яны з цяжкасцю «прыціраліся» адзін да аднаго, і першым кіраўнікам інстытута давялося патраціць нямаля намаганняў на фарміраванне здаровага творчага калектыву. Пра першых рэктараў гэтай ВНУ я толькі чуў. Спачатку на гэтай пасадзе быў кандыдат тэхнічных навук, дацэнт В. Я. Міхалеп (докан таго тэхналагічнага факультэта ў «машыны»), пасля — кандыдат хімічных навук, дацэнт А. Г. Бячаснаў. Я іх не ведаў, але пра цяжкасці, з якімі давялося сутыкнуцца пры развіцці інстытута, быў начуны, таму што туды перайшлі на працу некаторыя выкладчыкі з нашага педінстытута. А востра рэктарам, доктарам хімічных навук, прафесарам Алегам Георгіевічам Палячанкам быў знаёмы асабіста. Праўда, болей з яго жонкай, кандыдатам хімічных навук, дацэнтам Лідзею Дзмітрыеўнай Палячанкай, паколькі яна загадвала кафедраў на нашым біялагічным факультэце. Выхаванцы Ленінградскага ўніверсітэта, высокакласныя вучоныя і педагогі, яны былі прыкметнай парай у гарадскім асяроддзі выклад-

чыкаў ВНУ. Характарам знешне адрозніваліся: заўсёды адкрыта да зносін, са сміяшынкамі ў вачах Лідзея Дзмітрыеўна і знешне строга, майклівы Алег Георгіевіч. Аматыры пешых прагулак у ваколіцах Магілёва. Гэтыя леныградцы расказалі мне пра мой горад болей, чым каронныя магілёўчане. Алег Георгіевіч рэктарстваваў з 1979 да 1988 года, але мне заўсёды здавалася, што навуковая праца яго прыцягвае болей, чым адміністрацыйная. Змяніў яго доктар тэхнічных навук, прафесар А. А. Грычонка, але і ў тыя часы я быў далёкі ад працэсаў, якія адбываліся ў тэхналагічным інстытуте, таму яго кіраўнікоў асабіста не ведаў. А востра рэктарам, кандыдатам тэхнічных навук, прафесарам Яўгенам Іванавічам Чыжыкам я сябраваў. На гэтую пасаду ён прыйшоў у 1992 годзе з машынабудаўнічага інстытута, які ў свой час закончыў, там і выкладаў, працаваў дацэнтам і прарэктарам. Побач з Яўгенам Іванавічам мне было паўсюль камфортна.

Аднойчы я як прарэктар педінстытута прыехаў у «машынку» па службовых справах да свайго калегі Чыжыка. А яны тады адрамантавалі лабараторны корпус, які размяшчаўся ў будынку ўнутранай турмы НКВС. Справа ў тым, што ў трыцятых гады з-за блізкасці заходняй граніцы да Мінска, усяго ж сто кіламетраў, сталіцу Беларусі было выра-

шана перанесці ў Магілёў, і яго пачалі забудоваць адпаведна. На галоўнай плошчы ўзялі Дом урада, па баках ад яго — прыгожыя жылля дамы для высокіх чыноўнікаў, а насупраць — манументальны будынак НКВС з турмою ва ўнутраным двары. У 1939 годзе да нас вярнуліся нашы заходнія рэгіёны, граніца ад Мінска адсунулася, і неабходнасць пераносу сталіцы адпала. Будынак НКВС аддалі пад вучэбны корпус машынабудаўнічага інстытута, а ў турме з часам абсталявалі навуковыя і вучэбныя лабараторыі. Вось прарэктар Чыжык і павёў мяне па гэтых вузкіх і доўгіх калідорах і пераходах. Ці то ад гісторыі гэтага будынка, ці то ад яго планіроўкі, але я паступова глыбля цікавацца да лабараторнага абсталявання і запанікаваў. Папрасіў Яўгена Іванавіча закончыць прагляд і вывесці мяне да выхада. Сам быў я з гэтых лабірынтаў выйсці ўжо не змог бы.

Яшчэ болей я зблізіўся з Чыжыкам, калі сам стаў рэктарам. Яўген Іванавіч да гэтага часу ўжо меў немалы вопыт кіравання ВНУ і шырока са мною дзяліўся падыходамі ў рабоце з прафесарска-выкладчыцкім складам, арганізацыі вучэбнага працэсу, фінансавай дзейнасці. Некалькі натуральна атрымалася, што ў дзвюх дзённых і большых камандзіроўках мы з ім засяляліся ў адзін гасцінны нумар. І гэта суседства было для мяне выгадным не толькі з пункту гледжання

стасункаў з вельмі цікавым зносін, але і з эканамічных пазіцый. Спецыяльна ў галіне грамадскага харчавання яго ўніверсітэта стараліся ўкамплектаваць свайго рэктара ў дарогу па ўсіх правілах кулінарнага мастацтва. У яго з сабою заўсёды быў велізарны баул, шчыльна, але акуратна запуюнены ўсялякім смакоццем. Мы з Яўгенам Іванавічам не хадзілі ні ў якія кавярні і рэстараны, толькі вечарам набывалі бутэлекку віна, і нашы размовы становіліся ўсё цікавейшымі і цікавейшымі. Рэктарам, ВНУ якіх да ўсяго астатняга знаходзіцца ў адным горадзе, заўсёды ёсць пра што пагутарыць. Усе мае калегі гэта добра ведаюць.

Яўген Іванавіч быў адкрытым, даступным для ўсіх кіраўнікоў і вельмі добрым чалавекам. Аднойчы едзем з ім у яго службовай машыне з Мінска ў Магілёў. Бацька, што кіроўца небяспечна ідзе на абгон. Паказваю гэта рэктару. Яўген Іванавіч гаворыць:

— Я заўважыў, што ён увогле дрэнна адчувае на дарозе дыстанцыю паміж машынамі.

— Дык гэта для ўсіх можа дрэнна закончыцца. Змяніце вадзіцеля!

— Разумею, але чалавек ён увогле старанны, добры. Таму і маруджу з рашэннем...

У 2003 годзе прафесар Чыжык перадаў сваю пасаду прафесару Шаршунову, сам вярнуўся ў родную сваю «машынку» прафесарам.

З Вячаславам Аляксеевічам Шаршуновым я паспеў пазнаёміцца яшчэ як рэктар Магілёўскага ўніверсітэта, але блізкімі папалчнікамі і сябрамі мы сталі пасля таго, як я перайшоў на працу ў міністэрства. Ён прыцягваў да сябе як вопытных палітыкаў, шматпланавых вучоных, мудрых рэктар і сумленны чалавек. Вячаслаў Аляксеевіч шмат працаваў, і мне было прыемна з яго рук атрымаваць манарафіі і вучэбныя дапаможнікі па механізацыі сельскай гаспадаркі, расповеды пра гісторыю яго сям'і. У ім заўсёды адчуваўся, з аднаго боку, вучоны-аналітык, а з другога — настаўнік, прафесійны педагог. Здавалася б, як намеснік старшыні ВАКА ён абавязаны быў кантраляваць працэс падрыхтоўкі і абароны дысертацыйных прац, але як вучоны і педагог ён дасканала яго вывучыў і для саікальнай надрукаваў кнігу-параду «Як падрыхтаваць і абараніць дысертацыю».

Пераклад з рускай мовы Кастусь ЛАДУЦЬКА.
(Працяг будзе 31 снежня.)

АДПАЧЫНАК НА РОЗНЫХ ГУСТ

Канікулы! Як з карысцю правесці гэты час

3 25 снежня да 8 студзеня вучоба беларускіх школьнікаў пастаўлена на паўзу. Зімовы адпачынак абячае быць цікавым, насычаным і бяспечным. Аб гэтым паклапаціліся педагогі...

3 15 снежня ў краіне стартвала дабрачынная акцыя «Нашы дзеці». А з 26 да 31 снежня будзе рэалізаваны маштабны анлайн-праект «Ліст Зіозю». «Яго ўдзельнікам прапануецца вывучыць гісторыю і культуру правядзення навагодніх і калядных свят на тэрыторыі нашай краіны, а затым падрыхтаваць уласны ліст беларускаму Дзеду Марозу», — расказала **кансультант упраўлення сацыяльнай і ідэалагічнай работы Міністэрства адукацыі Наталля ЧААБ.**

Яна адзначыла, што ў перыяд зімовых канікул пры арганізацыі волонгера часу дзяцей асабліва ўвага будзе ўдзяцца ідэалагічнаму і грамадзянска-патрыятычнаму выхаванню. З дзецьмі, якія патрабуюць павышанай увагі, знаходзяцца ў сацыяльна небяспечным становішчы, будзе праводзіцца індывідуальная прафілактычная работа. Пры рабоце над праграмай на канікулярны перыяд улічваліся пажаданні саміх дзяцей і іх бацькоў, таму на канікулах прайдзе шмат фізкультурна-азда-

раўленчых і спартыўна-масавых мерапрыемстваў, дзён здароўя і фестываляў.

«Калі гаварыць аб бяспечнай школьнікаў, то на канікулах будуць праведзены рейды па выяўленні стыхійных месцаў катання з горака, каб мінімізаваць патэнцыйныя траўмы. Акрамя таго, з прадстаўнікамі АСВОДА праводзіцца мерапрыемства па навучанні дзяцей бяспечнаму знаходжанню на лёдзе», — дадала Наталля Чааб.

Установы дадатковай адукацыі дзяцей і моладзі рэспубліканскага і рэгіянальнага ўзроўню правядуць для школьнікаў на зімовых канікулах мноства мерапрыемстваў, у тым ліку экскурсіі і выставкі. Пра гэта расказала журналістам **начальнік упраўлення сацыяльнай і выхавальнай работы Акадэміі паслядыпломнай адукацыі Алена МІХАЛЕВІЧ.**

29 і 30 снежня ў Мінску пройдзе Маладзёжны форум выпускнікоў Нацыянальнага дзіцячага тэхнапарка. Тэхнапарк арганізуе ў канікулярны перыяд для вучняў рознага ўзросту тэматычныя экскурсіі па выставачных экспазіцыях з элементамі інтэрактыўных гульні. На яго базе арганізаваны рэспубліканскі конкурс «ТэхнаЕлка». А Рэспубліканскі цэнтр экалогіі і краязнаўства запрашае ўсіх ахвотных на рэспубліканскую выставу-конкурс «Лёд. Кветкі. Фантазія»,

якая праходзіць з 22 снежня да 20 студзеня.

У Нацыянальным цэнтры мастацкай творчасці дзяцей і моладзі ў перыяд канікулаў будзе прадстаўлена экспазіцыя па выніках рэспубліканскай выставы-конкурсу дэкаратыўна-прыкладной творчасці навучэнцаў «Калядная зорка» (больш як 500 трыгубных работ). 5 студзеня тут будзе разыграны Рэспубліканскі кубак па інтэлектуальных гульнях сярод школьнікаў «Зіма-2023», у якім возьмуць удзел каля 35 каманд з устаноў агульнай сярэдняй і дадатковай адукацыі — больш як 200 чалавек. А 27 снежня ў фармаце дыскусійнай пляцоўкі адбудзецца пасяджэнне Рэспубліканскага дзіцячага і падлеткавага парламента пры Нацыянальным цэнтры мастацкай творчасці дзяцей і моладзі.

Традыцыйна ў перыяд зімовай перадышкі ад заняткаў для мінскіх школьнікаў будзе арганізавана работа аздараўчых лагераў, забяспечана магчымасць наведвання спартыўных залаў і камп'ютарных клубваў ва ўстановах адукацыі, а таксама будуць пракладзены лыжныя трасы, заліты каткі і падрыхтаваны хакейныя каробкі.

— Работа аздараўчых лагераў з кругласутачнай і дзённай формай знаходжання арганізуюецца для сталічных школьнікаў на зімовых канікулах з году ў год.

І гэтыя канікулы не стануць выключэннем, — запэўнівае **начальнік аддзела выхавальнай і ідэалагічнай работы камітэта па адукацыі Мінгарвыканкама Ганна РЫСЬЯВЕЦ.** — Акрамя лагераў на базе ўстаноў адукацыі будуць працаваць чатыры загарадныя аздараўчых лагераў: «Палітэхнік», «Гарызонт», «Барок» ААТ «МА-ПІД» і лагер Белпошты «Дружба». Арганізатары распрацавалі для выхаванцаў адпаведныя праграмы па розных профілях. Лагераў з кругласутачнай і дзённай формай знаходжання прымуць больш як 11,5 тысячы дзяцей.

Як адзначыла Ганна Рысьявец, у перыяд зімовых канікул установы адукацыі прадоўжаць працаваць у штатным рэжыме, і ўся інфраструктура школ будзе прапанавана дзецям. Навучэнцаў чакаюць не толькі спартыўныя гульні, але і забаўляльная праграма.

У рамках дабрачыннай акцыі «Нашы дзеці» ўсе сталічныя школы правядуць навагоднія святы, а ўстановы дадатковай адукацыі распрацавалі свае навагоднія пастаноўкі паводле казак. У Мінску запланавана больш як 700 розных святочных мерапрыемстваў для школьнікаў і іх бацькоў. Сярод самых яскравых можна згадаць рэспубліканскі навагодні баль для навучэнскай і студэнцкай моладзі, які прайдзе 28 снежня ў Палацы

Незалежнасці. Не пакіне школьнікаў абіякавымі і галоўная ёлка краіны, запланаваная на 29 снежня.

Таксама навучэнцам сталічных устаноў адукацыі будуць прапанаваны экскурсійныя праграмы, у тым ліку прафарыянтацыйнай накіраванасці. Школьнікі на зімовых канікулах змогуць наведаць вядучыя прадпрыемствы краіны і пазнаёміцца з флагаманамі беларускай эканомікі.

Што датычыцца другаснай занятасці старшакласнікаў, то, як заўважыла Ганна Рысьявец, яна арганізоўваецца круглы год. Да 28 снежня ўстановы адукацыі распрацаваць і прадставяць праекты па формах і відах занятасці, а таксама па месцах, якія дадаткова ствараюцца для навучэнцаў, на 2023 год. Найбольш пік цікавасці да магчымасці падзарабіць традыцыйна прыпадае на май — верасень.

Для асобнай катэгорыі навучэнцаў зімовыя канікулы — гарачы перыяд падрыхтоўкі да наступнага этапу алімпіяд па вучэбных прадметах, які прайдзе з 9 да 13 студзеня на базе 13 устаноў адукацыі сталіцы. У гэтым этапе прымуць удзел каля 1,5 тысячы мінскіх школьнікаў, якія праводзяць актыўна рыхтавацца са сваімі кіраўнікамі ў перыяд зімовых канікул.

Надзея НИКАЛЕВА.

Глеб ОТЧЫК:

«ТВОРЧАЯ ЭНЕРГІЯ БОЛЬШ АКУМУЛЮЕЦА ўНУТРЫ КРАІНЫ»

На чарговым з'ездзе Беларускага саюза мастакоў яго старшынёй быў пераабраны Глеб Отчык. Што дзіўна для мастацкай супольнасці, якая звычайна прынцыпова і схільная да дыскусій у такіх пытаннях, гэтым разам альтэрнатывы падчас выбараў кіраўніка творчай арганізацыі наогул не было. З Глебам Отчыкам — наша размова пра беларускае выяўленчае мастацтва і прафесійныя клопаты творцаў.

— Наколькі складана ўсіх ахапіць увагай у такой невялікай арганізацыі, дзе кожны сябар — творчая асоба са сваімі прынцыпамі?

— Сапраўды, Беларускі саюз мастакоў — унікальная арганізацыя. Чым больш паглыбляешся ў работу, тым больш разумееш, што гэта цяжкая праца, але тым большая і радасць, калі атрымліваецца нешта зрабіць для людзей. Ёсць і жаданне, і магчымасці для гэтага — у саюза мастакоў шмат маёмасці. І людзі ўнікальныя і таленавітыя — ёсць асобы з тонкай душой, а ёсць і вельмі валявыя. У іх могуць быць розныя погляды і густы, але ўсе яны складаюць творчы патэнцыял краіны. Таму важна знайсці баланс, каб кожны адчуваў зацікаўленасць быць у нашай арганізацыі. Мы нікому не адмаўляем ні ў матэрыяльнай дапамозе, ні ў транспарце пры неабходнасці, ні ў выставе, імкнёмся максімальна падтрымаць.

Ладзім загод каля 500 мерапрыемстваў: ад персанальных выстаў да міжнародных. На ўсіх узроўнях кантактуем з прадстаўнікамі дзяржструктур — з Міністэрствам культуры, з МЗС, з мясцовымі органамі ўлады. Інтэнсіўнасць выстававачай дзейнасці павялічылася ў тры разы ў параўнанні нават з мінулым годам, нягледзячы на тое што ёсць пэўныя эканамічныя абставіны. Як ні дзіўна, але закрыццё межэй 3-а пандэміі паспрыяла таму, што творчая энергія больш акумулюецца ўнутры краіны.

— Ці ёсць праблемы, якія патрабуюць рашэння ўнутры саюза?

— Мы аналізуем стан спраў, таму што прафесійны саюз у першую чаргу патрэбны самім мастакам. Паглядзелі, у якім стане нашы сховішчы, падмуркі і дахі памяшканняў — нашу гаспадарку трэба прывесці ў парадак.

Напрыклад, што важна для скульптураў — уагнетак кропкавага ліцця, якога не было. Праца ажыццяўлялася на глебе каворкінгу, і нашы майстры (а гэта ў саюзе невялікая секцыя — чалавек 100) плацілі грошы за карыстанне. А чаму мы не можам акумуляваць гэтыя сродкі ўнутры сваёй арганізацыі? Або апрацоўка каменю — у свой час гэты ўчастак мы страцілі. А цяпер аднавілі, таму што людзі маюць у гэтым патрэбу. Ужо працуюць свае керамічныя і графічныя майстэрні, ткацкі цэх. Нават у няпросты час спрабуем нарошчваць патэнцыял. Сёння наш скульптурны камбінат загрузаны працай, мы некалькі гадоў выйграем тэндары на расійскім рынку, бо ажыццяўляем цалкам увесё цыкл: ад лепкі да ліцця і ўстаноўкі скульптур.

Імкнёмся, каб як мага больш мастакоў мелі магчымасць рэалізаваць сябе. Калі паглядзець такія аб'екты, як Гродзенскі замак, то там працуе 20 манументалістаў. Рабілі калекцыю — дык бы-

ло задзейнічана 20 чалавек толькі жывапісцаў. Музей «Хатынь» прыцягнуў каля 30 чалавек з розных секцый: тэкстылю, керамікі, манументалістыкі, скульптураў. Спрабум паступаць максімальна дэмакратычна ў адносінах да майстроў. Ёсць важны момант, што людзі яшчэ маюць патрэбу ў зносінах ўнутры сваёй супольнасці. На конкурсы, якія мы ладзім, запрашаем удзельнікаў розных секцый, ідзе дыялог. Камунікуем з абласцямі: мы заўважылі, якія там ёсць праблемы, і паволі запаняем. У рэгіёнах культурнае жыццё не такое актыўнае, як у Мінску, таму мы зараз імкнёмся запаняць і гэтую прастору. У рэгіёнах публіка, мусіць, у большай ступені мае патрэбу ў адукацыйных праектах. І ў нас ужо распрацаваны адукацыйныя праекты, таму што сёння гэтага не хапае нашаму грамадству, на жаль, у большасці яно існуе адасоблена ад мастацтва.

— Не скажыце, што ў Беларусі даволі кансерватыўная публіка. А яны маладыя, якія больш схільныя да эксперыментаў, улісання ў гэтую рэчаіснасць?

— Ёсць практыка шведскіх, фінскіх калег: там, нават калі ты проста ствараеш, цябе дзяржава падтрымлівае фінансаво, — каб толькі чалавек не кідаў творчасць. У нашай краіне іншая сітуацыя. Таму што і малады, і вядомы аўтары самі купляюць матэрыялы, фар-

бы — мастацтва — дарагі занятак незалежна ад таго, ці скульптура гэта, ці жывапіс, ці графіка. Мастак плаціць арэнду за сваё працоўнае месца — майстэрню. Добра, што ў нас ёсць паніжаны каэфіцыент, што ратуе мастакоў. Аўтар сам выстаўляецца, вяртае работу на выставу, афармляе яе, сам друкуе рэкламу і г. д. Гэта чалавек, які чатыры гады адвучыўся ў мастацкім вучылішчы, потым шэсць гадоў — у Акадэміі мастацтваў. А каб прынялі ў саюз, патрэбны ўдзел у 10 рэспубліканскіх выставах — пяць, дзесцяць, пятнаццаць гадоў чалавек ідзе па гэтым шляху. У выніку, дасягаючы пенсійнага ўзросту, ён аказваецца сацыяльна неабаронены, таму што творчы стаж не прыраўноўваецца да працоўнага. Гэта той момант, які патрабуе ўдасканалення, і мы над гэтым працуем.

Сёння мы робім значныя крокі насустрач моладзі. Яны выкладаю ў Акадэміі мастацтваў і адчуваю цікавасць да праектаў Беларускага саюза мастакоў з боку моладзі. Раней студэнты думалі, што саюз мастакоў — месца, дзе раздаюць майстэрні. А сёння яны разумеюць, што гэта вялікая стартавая пляцоўка (у нас шэраг адмысловых праектаў для моладзі). Апошнія тры гады ў саюзе мастакоў адбываўся адток: мы страцілі 80 чалавек. А цяпер, нягледзячы на тое што сыходзяць з жыцця нашы сябры старэйшага пакалення, усё адно назіраецца станоўчая дынаміка за кошт прытоку ў арганізацыю моладзі.

— Чаго, на ваш погляд, не хапае нашай творчай эліце, каб больш адчуваць запатрабаванасць сваёй працы?

— У год мы праводзім 12 мерапрыемстваў толькі з фондаў калекцыі саюза мастакоў. Год гістарычнай памяці завяршаем выставай з нашых фондаў — гэта фантастычныя работы, якія былі закуплены ў нашых аўтараў. Але раней у Міністэрства культуры былі дакладныя задачы ў дачыненні да мастакоў: з імі заключаліся дагаворы, паўставаў вялізны па-

лотны. Мастак мог пісаць такую работу год, а потым дзяржава яе купляла. Гэтыя палотны адлюстравалі пэўны гістарычны перыяд. Мастака, які быў задзейнічаны, падтрымлівалі матэрыяльна. Цяпер не хапае такога заказу ад дзяржавы, таму што мастаку трэба плаціць за майстэрню, ён круціцца сам, а часта гэта ідзе не на карысць мастацтва, таму што хто плаціць, той і замаўляе музыку. Некаторыя ідуць выкладаць, а ёсць тыя, хто сапраўды шукае творчы стыль і шлях. Ім у першую чаргу патрэбна падтрымка дзяржавы, як гэта было закладзена ў той жа савецкай сістэме, з сацыяльным заказам. Каб мастакі маглі элементарна зарабіць на матэрыялы, на фарбы, на аплату сваёй майстэрні. Сёння на выставах вельмі мала грандыёзных палотнаў — іх пісаць дорага. Нашы сябры не так шмат у краіне — крыху больш за 1000 чалавек. Клапоцімся пра тое, каб стварыць механізм, пры якім член саюза мастакоў быў больш карысны і, адпаведна, больш абаронены дзяржавай.

І яшчэ. Мы вельмі шмат апошнія два гады гаворым пра патрыятычнае выхаванне. Яно можа адбывацца літаральна вакол нас. У той жа савецкі час нават прынялі афармляліс патрыятычнай тэматыкай, рабіліс пано, рэльефы, плакаты. Пэўная частка будынкаў выдзялялася пад культурнае афармленне, і тая прастора напаяўлялася патрэбнымі работамі. Гэта пра тое, што нават не трэба шукаць і прыдумляць заказы, а дастаткова ствараць візуальны рад у новых будынках, дзе гэта магчыма. Гэта можа быць нейкі працэнт у рамках будоўлі — невялікія грошы, але праз 20 гадоў яны дадуць надзвычайны эффект. Калі чалавек глядзіць кожны дзень на пано ў выглядзе картэў Беларусі ў другім пад'ездзе свайго дома ці на пано з нашымі гістарычнымі асобамі ў трыцім, то ў яго падсвядомасці будзе замацоўвацца вобраз краіны, у якой ён жыве.

Ларыса ЦІМОШЫК.

ЦІКТОК-БАТЛ, БАБА-ЁГА І ЖЫВЫ ГУК

Што Маладзёжны тэатр эстрады рыхтуе да навагодніх свят

Маладзёжны тэатр эстрады адпавядае сваёй назве: да зімовых свят трупам рыхтуе імпрэзы, насычаныя актуальнымі часу, зразумелымі сучасным дзецям. Напрыклад, з 24 снежня да 5 студзеня можна будзе трапіць на тэатралізаваны квэст «Ціцток-ялінка», падчас якога Баба-Ёга ператворыцца ў прадзюсара і разам з Дзедам Марозам зробіць музычны кліп. А ўжо ў гэтую суботу адбудзецца прэм'ера казкі «Як мядзведзь Патапыч Новы год ратаваў». «Звязда» завітала на генеральны прагон спектакля, каб даведацца, як ствараецца зімовая казка.

Увага ўсёй тэатральнай трупы скіравана на сцэну: цяпер акцёры адточваюць галоўныя моманты спектакля. Трэба настроіць гук і дэкарацыі такім чынам, каб выканаўцы на іх фоне не губляліся. Падчас рэпетыцыі артысты выступаюць без касцюмаў, але атмасфера свята ўжо адчуваецца. Гэтым спрыяе настрой і мастацкага кіраўніка, і саміх акцёраў: у кароткія хвілінкі перапынкаў усё жартуецца і смяюцца.

Падзеі пастаноўкі будуць разгортвацца ў лесе, а пачнецца ўсё з таго, што буйны мядзведзь Міхайла Патапыч разгортне кнігу чароўных казак, якая пазнаёміць з любімымі героямі: Цудам-Юдам, Эмеем Гарынычам, Царэўнай-жабкой, Дзедам Марозам і Снягуркай. З'яўца і новыя персанажы: Бабка-Зефірка, якая вельмі любіць салодкае, ды смелы і дасціпны Івашка-Прастакавашка. Пакуль выка-

наўчы ўдасканальваюць апошнія фрагменты спектакля, мастацкі кіраўнік Уладзіслава Арцюкоўскага распавядае аб асаблівасцях казкі:

— Мы дадалі шмат сучасных уставак: акрамя таго, што нашы героі будуць узаемадзейнічаць з дзеткамі, яны здымуць «ціцтокі» непасрэдна на сцэне. Інтэрактыўна заплававана шмат: акцёры будуць выходзіць у залу, пагуляюць

з гледачамі ў мячкі і загадаюць мноства загадак, каб дзедці адчулі сябе непасрэднымі ўдзельнікамі.

У пастаноўцы задзейнічаны акцёры розных узростаў: напрыклад, ролі Патапыча і Царэўнай-жабкі выконваюць маладыя артысты Дзяніс Кашавой і Дзяніа Чарныя. А вось Казачніка сыграе дарослы акцёр Уладзімір Варанкоў.

— Разам з намі працуюць і зусім маленькія артысты, але яны на ўзроўні з дарослымі будуць спяваць і танцаваць: мы шмат супрацоўнічаем з імі, дзеткі ўдзельнічаюць амаль ва ўсіх нашых праектах, таму вопыт у іх ужо ёсць. Свой Новы год яны праводзяць з дарослымі артыстамі, каб падарыць равеснікам свята, — распавяла Уладзіслава Арцюкоўска.

Адна з адметнасцяў казкі — жывы гук. У пастаноўцы заплававана шмат музычных уставак і нумароў, дапамагаюць у стварэнні шоу будуць артысты балета, якія ператворыцца ў казанчых эльфаў. Мастацкі кіраўнік адзначыла, што прадстаўленне будзе цікавае як маленькім, так і дарослым дзеткам. Малеча захопіцца сюжэтам, а больш дарослыя прывабяць сучасная тэматыка спектакля.

Пасля фіналу, які абавязкова будзе добры, Дзед Мароз і Снягурка запрасяць юных гледачоў на навагоднюю дыскатэку. Паглядзець казку можна да 8 студзеня.

Арына КАРПОВІЧ.
Фота Лізаветы ГОЛАД.

СОНЦА, ВІТАМІНЫ І ДОБРАЯ ГЕНЕТЫКА

Што ўплывае на наш тэмперамент?

Як наш тэмперамент уплывае на выбар партнёра? Ад чаго залежыць сексуальны апетыт і ці можна яго палепшыць? І як на яго ўплываюць сонца, наш рацыён і генетыка? Чаму высокая

Фота Р'ювана ПРЭСЕЛІКАВА.

сексуальнасць вабці і мужчын, і жанчын? З чым звязаны крызіс сярэдняга ўзросту? Ці важная палавая канстытуцыя для стварэння сям'і? Пра гэта і іншае размаўляем з нейрахірургам, навуковым супрацоўнікам аддзялення пухлі галаўнога мозга РНПЦ анкалогіі і медыцынскай радыялогіі імя М. М. Аляксандрава, выкладчыкам кафедры нейралогіі і нейрахірургіі БелМАПА Гуманам ГАРБАНІДЖАДАМ.

— Доктар Гумен, якую ролю ў нашым жыцці адыгрывае тэмперамент?

— Ёсць такое паняцце, як палавая канстытуцыя, што сведчыць аб большай ці меншай актыўнасці ў сексуальным жыцці — як мужчын, так і жанчын. Чаму прадстаўнікі абодвух полаў звяртаюцца на гэта ўвагу? Секс патрэбны для прадаўжэння роду — і людзям, і жывёлам. Але лічыцца, што чалавек, дэльфіны, а таксама некаторыя віды прыматаў займаюцца сексам не толькі для прадаўжэння роду, але і для задавальнення. Для чалавека гэта адна з разнавіднасцяў прыемных адчуванняў.

У многіх жывёл ёсць шлюбны сезон: самец спаквае самку, дэманструючы больш прывабныя рогі, пер'е ці шэрсць, перамагае саперніка ў паядынку. А ў астатні час палавой актыўнасці амаль няма. У чалавека не так: ён можа круглы год займацца сексам. Праўда, у залежнасці ад пары года можа быць больш ці менш актыўным.

Сексуальны мужчына дае жанчыне тое задавальненне, якое ёй трэба. Для мужчын тэмпераментная жанчына таксама лепш: з ёю лягчэй уступаць у палавы кантакт, чым з халоднай. Так што высокая сексуальнасць прыцягвае.

— Для каго ўсё ж больш важна, каб партнёр быў тэмпераментны — мужчын ці жанчын?

— Так нельга ставіць пытанне. Усё залежыць ад палавой канстытуцыі абодвух полаў. Калі ў жанчыны палавая канстытуцыя дастаткова слабая, а ў мужчыны моцная, то для яе гэта не падарунак. Калі, наадварот, у жанчыны моцная, а ў мужчыны — не, то ёй можа захацецца шукаць на баку тое, чаго не хапае. Таму самае галоўнае, каб палавыя канстытуцыі супадалі і партнёры адпавядалі патрабаванням адно аднаго, а не так, што адзін пастаняна хоча, а іншы ўвесь час не можа.

З боку мужчыны ёсць і псіхалагічны фактар: калі ён адчувае, што жанчына з ім атрымлівае задавальненне, то яна для мужчыны больш прывабная, чым жанчына, якая будзе ляжаць у ложку з думкай, ці не прыйшоў час паблізіць столь. Для цяжарнасці гэта не адыгрывае ролі, а вось для атрымання задавальнення вельмі важна.

— Ад чаго залежыць палавая канстытуцыя мужчын і жанчын?

— Пакуль вядома некалькі фактараў, магчыма, у будучыні

з'явіцца і новыя даныя. Асноўны — генетычны, які абумоўлівае гіперсексуальнасць мужчын і жанчын. А таксама харчаванне і тое, у якой паласе зямнога шара чалавек жыве. Генетычны фактар, мяркую, тлумачыць не трэба, ёсць мужчыны генетычна больш моцныя, ёсць — менш моцныя. Тое самае і ў жанчын. Жаночая халоднасць, яшчэ яе называюць фрыгіднасць, дарэчы, не так моцна заўважная, яе можна хаваць. У мужчын гэтак не атрымаецца.

У тых шыротах, дзе больш сонца, свежых фруктаў, мужчыны і жанчыны больш тэмпераментныя, маюць больш моцную палавую канстытуцыю, чым у паўночных шыротах. Чым больш сонца трапляе на скуру, тым больш выпрацоўваецца вітаміну D, сератаніну і дафаміну, якія з'яўляюцца гармонамі шчасця, павышаюць настрой, больш выпрацоўваецца і тэстастэрон. Гэта мужчынскі гармон, але ён таксама павышае сексуальную актыўнасць у жанчын, як і вітамін D.

Даследаванні паказваюць, што ў сонечныя дзень дзяўчаты больш схільныя да знаёмстваў, чым у пахмурны. Гэта звязана з выпрацоўкай сератаніну і дафаміну. Таксама важныя вітаміны В і цынк. А гэта ўсё тая ж знакамітая міжземнаморская дыета.

З вітамінам D, дарэчы, не ўсё адназначна. Яго недахоп у мужчын і жанчын выклікае фрыгіднасць і аслабленне палавой канстытуцыі. Яна ўзмацняецца, калі яго павышаюць да нормы. Але ў мужчын і жанчын, у якіх гэты вітамін у норме, яго павелічэнне істотна ні на што не ўплывае. Таму штучна яго павялічваць няма сэнсу, да таго ж яго лішак шкодны для арганізма. Ёсць сэнс прыводзіць яго да нормы тады, калі выяўлены недахоп.

У зімовы час, калі сонца мала, кароткі дзень, больш выпрацоўваецца мелатаніну — гармон цемнаты. Чым менш сонца, тым больш мелатаніну, і, як сведчаць даследаванні, ён крыху прыглушае сексуальнасць. Таму ў зімовы час мы менш актыўныя. У летні час, акрамя ультрафіялету, уплывае адкрытае адзенне, як у мужчын, так і ў жанчын, гэта таксама павялічвае сексуальную актыўнасць.

— Калі праводзіць больш часу на сонцы, гэта ўзмацніць сексуальнасць?

— Так, нават салярый падыходзіць. Але трэба ўсведамляць, што гэта не вітра, ад якой праз пару гаўдзін гарантаваны вынік. Тут усё працуе не ўмомант, а патрабуе часу.

Пазагараўшы на пляжы адзін раз, не станеш сексуальным супергероём.

У жанчын, у адрозненне ад мужчын, на сексуальныя паводзіны можа істотна ўплываць гарманальны ўзровень, які мяняецца на працягу месяца. У той час, калі жанчына гатовая да зачачця, у яе ўзнікае жаданне хадзіць па крамах, знаходзіцца там, дзе ёсць мужчыны, яна больш схільная да флірту. Тады, калі жанчына не гатовая да цяжарнасці, у яе больш рамантычны настрой.

Брытанскія вучоныя праводзілі даследаванне: жанчынам паказвалі фотаздымкі двух тыпаў мужчын. Адны з шырокім ілбом і грубымі рысамі твару, іншыя больш вытанчаныя і рамантычныя. У той час, калі жанчыны гатовыя былі зацяжарыць, яны выбіралі больш брутальных мужчын. У астатні — больш рамантычных. Такім чынам, ад гульні гармонаў на працягу цыкла мяняецца і жаночая псіхалогія, і ўзровень сексуальнасці.

Некаторыя вучоныя лічаць, што ў канцы лета — пачатку восені жанчыны больш схільныя да кантакту з мужчынамі, бо са старажытных часоў генетычна так закладзена, што калі цяжарнасць адбываецца ў гэты час, то дзіця нараджаецца ў цёплым перыяд, і больш верагодна, што яно выжыве.

«Калі вы знайшлі мужчыну сваёй мары і ён супадае з вамі ў поглядах, характары, мае прывабную знешнасць, але пры гэтым не задавальняе вас у сексе, наўрад ці гэты шлюб будзе доўгі. Таму палавыя канстытуцыі мусяць супадаць».

У мужчын многае залежыць ад узросту тэстастэрон і яго выпрацоўкі. Але вядомы факт, што ў тых краінах, якія знаходзяцца бліжэй да экватара, мужчыны больш тэмпераментныя. З іншага боку, яны і больш агрэсіўныя дз запальчывыя. Гарачыя каўказскія мужчыны — гэта не проста прыгожая фраза. Так працуе тэстастэрон. Мы ведаем, што падчас шлюбнага сезона жывёлы становяцца больш агрэсіўны і небяспечныя. Павышэнне тэстастэрон не толькі павышае сексуальную актыўнасць, але і ўплывае на псіхалогію.

— Гэта азначае, што тэмпераментная мужчына можа распазнаць па больш агрэсіўных і эмацыянальных паводзінах?

— Хутчэй за ўсё так. Цікавы факт, што ў паўночных шыротах, дзе характэрна палярная ноч, актыўнасць мужчын рэзка падае. Гэта звязана з недахопам сонца, харчаваннем з паніжаным утрыманнем вітамінаў. Напрыклад, у такіх краінах, як Фінляндія, ёсць асобна клубы для мужчын і жанчын. І лічыцца нармальным, калі жанчына сама праўляе ініцыятыву падчас знаёмства.

Калі жанчыны з паўночных краін знаёмяцца з паўднёвымі мужчынамі і, стварыўшы сям'ю, пераарганізуюцца на поўнач, гэты сексуальны мужчына з часам становіцца менш актыўны. І жанчына пачынае расчароўвацца, хвалюецца, у чым справа: у ёй ці ён знайшоў палю-

боўніцу? Гэта тлумачыцца тым, што ён пераехаў туды, дзе менш сонца, і змяніў харчаванне. Калі ён вернецца ў цёплы клімат, усё наладзіцца.

Калі мужчына з паўночнай краіны некаторы час пажыве там, дзе больш сонца і іншае харчаванне, ён будзе не горшы, чым звычайныя мужчыны — грузіны ці італьянцы.

— Ці змяняецца з узростам выпрацоўка тэстастэрон? І ці ёсць такое паняцце, як мужчынскі клімакс?

— Безумоўна, змяняецца, але ў якім узросце гэта адбудзецца, скажаць немагчыма, бо тут усё індывідуальна. І многае залежыць ад біялагічнага ўзросту чалавека, які не заўсёды супадае з пашпартным. Магчыма, дзесьці на Каўказе 70-гадовы мужчына скажа, што яму надакучыла чацвёртая жонка, і трэба шукаць больш маладоў. У афрыканскіх і азіяцкіх краінах, дзе практыкуецца мнагажонства, старэйшая жонка мусіць знайсці для мужа больш маладоў, бо ёй ужо не патрэбна столькі мужчынскай увагі і ён яе мучыць. Лепш, калі яна сама знойдзе яму другую жонку і пазбаўцца сябе ад лішніх клопатаў — там гэта лічыцца нормай.

Існуе і такое паняцце, як мужчынскі клімакс, калі змяняецца сексуальная актыўнасць. І мяняецца псіхалогія як у жанчын, так і мужчын. І жаночы, і мужчынскі клімакс набліжаюць шкодныя звычкі, асабліва курэнне і алкаголь. Ёсць і пераходны ўзрост, характэрны як для мужчын, так і для жанчын, калі цягне да больш маладых партнёраў. Мы гэта называем крызісам сярэдняга ўзросту. Жанчына лічыць сябе ад лішніх клопатаў — там гэта лічыцца нормай.

— Як доўга такі перыяд працягваецца?

— У кагосьці ён можа зацягнуцца: і мужчыны, і жанчыны ствараюць сем'і з нашым маладзейшымі партнёрамі. А здарэцца, што хутка наступае расчараванне і такія сувязі нічым не заканчваюцца. Няма адзінага сцэнарыя.

— Калі так шмат залежыць ад узросту тэстастэрон, магчыма, ёсць сэнс штучна яго павышаць, ужываючы нейкія пілюлі?

— Тут трэба сказаць, што павышаны тэстастэрон і ў мужчын, і ў жанчын можа выклікаць пэўныя праблемы і паталогіі. Яго высокі ўзровень можа быць звязаны, напрыклад, з пухлімі галаўнога мозгу. У жанчын павышэнне тэстастэрон выклікае залішняе аваласненне твару і цела, асабліва гэта заўважна ў брукетак, а таксама аблысненне па мужчынскім тыпу. Таксама можа ўзнікаць бясплоднае, дзе, парушэнне менструальнага цыкла, невіношванне цяжарнасці, атлусценне, павышэнне цукру. А яшчэ гэта тлустая скура, вялікая колькасць прышчоў, дэпрэсія і трывожныя станы.

У мужчын лішак гэтага гармоні можа выклікаць нізкую якасць і недастатковую колькасць сперматозоідаў, павелічэнне прастаты, абцяжаранае мочепусканне, рызыку сардэчна-сасудзістых захворванняў, бяссонніцу і перапады настрою ад эйфарыі да дэпрэ-

сіўнага стану, раздражнёнасць і павышаную агрэсію. Такім чынам, павышэнне тэстастэрон дзэнна і для мужчын, і для жанчын.

Многія спартсмены прымаюць гэты гармон, асабліва тыя, якія займаюцца бодзібілдынгам, у тым ліку і жанчыны. У іх з'яўляюцца пералічаныя праблемы. Калі ў мужчыны раней тэстастэрон выпрацоўваўся сам, то пасля працяглага яго прыёму арганізм перастае вырабляць гэты гармон. Калі своечасова не спыніцца, гэта будзе пацыент эндокрынолага і замаяшчальнай гармонатэрапіі. Таму штучны тэстастэрон — не выйсце.

Палавая канстытуцыя закладзена ў нас прыродай, і змяццца з ёй не трэба. Самка льва можа займацца сексам да 50 разоў у дзень, а ў шлюбны сезон — да 100 разоў у суткі, прычым з рознымі самцамі. Генетычна такая палавая канстытуцыя ў льюцы.

— Для чалавека ёсць якія-небудзь стандарты, нахталт тры разы на тыдзень?

— Ніякага стандарту няма. Камусьці тры разы на тыдзень можа падацца смешна, бо ён можа тры разы за гаўдзін. А для кагосьці столькі і за месяц зашмат. Тут усё індывідуальна і залежыць ад палавой канстытуцыі чалавека.

— Яна важная для стварэння сям'і?

— Безумоўна. Калі вы знайшлі мужчыну сваёй мары і ён супадае з вамі ў поглядах, характары, мае прывабную знешнасць, але пры гэтым не задавальняе вас у сексе, наўрад ці гэты шлюб будзе доўгі. Таму палавыя канстытуцыі мусяць супадаць.

У нашым грамадстве так склалася, што ў жанчыны партнёраў мусіць быць няшмат, а лепш за ўсё адзін, а вось мужчына можа выхваляцца сваімі сувязямі. Насамрэч і жанчына, і мужчына могуць мець столькі сувязяў, колькі ім трэба. Але варта ўсведамляць, што жанчына не можа зацяжарыць у любым узросце, таму важна ўключыцца ў гэты час.

Калі вакол мужчыны шмат жанчын, гэта дае больш шанцаў, што хоць бы адна з іх зацяжарыць. Так прадугледзена прырода, што мужчына імкнецца пакінуць сваё патомства. Жанчына ж цягнецца да генетычна больш моцнага партнёра, ад якога больш шанцаў нарадзіць і вырасіць здоравае патомства. Так адбываецца, бо працуюць законы прыроды, а не таму, што мужчыны — лавеласы, а жанчыны толькі пра грошы і думваюць.

Аднак якіх б у нас ні былі паводзіны і палавая канстытуцыя, самае галоўнае — прытрымлівацца гігіены сексу. У нашым стагоддзі неабавязкова ствараць сям'ю, каб нарадзіць і вырасіць дзяцей, — сёння часта можна пацуць пра секс без абавязцельстваў. Не могуць мець дзяцей і гомасексуальныя пары. Такім чынам, людзі, якія супраць павелічэння колькасці насельніцтва, прапагандаюць яго скарачэнне. Улічваючы гэта, павялічэнне колькасць венерычных хвароб, што ўплывае на рэпрадуктыўнае здароўе. Таму з дзяцінства, асабліва ў падлеткавым узросце, бацькі мусяць правяляць усё рас- тлумачыць сваім дзецям.

Алена КРАВЕЦ.

РУП «Институт недвижимости и оценки» (Гродненский филиал)

информирует о проведении открытого аукциона по продаже имущества, принадлежащего Гродненскому областному потребительскому обществу

Аукцион состоится 24.01.2023 г. в 11.00 по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, 209. Телефон для справок 55-87-71

Лот № 1	
Наименование, характеристика предмета аукциона, местонахождение предмета аукциона	ЛОТ № 1: изолированное помещение, инв. № 400/D-125063 (назначение – квартира, наименование – квартира № 1), общей площадью 74,1 кв. м, расположенное по адресу: г. Гродно, пер. Поповича, 8-1
Начальная цена продажи	237 146,12 руб. (шесть тридцать семь тысяч сто сорок шесть рублей двенадцать копеек) с учетом НДС
Сумма задатка	23 714 руб. (двадцать три тысячи семьсот четырнадцать рублей)
Реквизиты для перечисления задатка	BY44BLBB30120500833225001001 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской области, код банка BLBBVY2X, УНП 500833225
Место, дата и время окончания приема заявлений	Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 208, с 8.30 до 17.30 (понедельник – четверг) и с 8.30 до 16.30 (пятница). Обед – с 12.30 до 13.18. Последний день приема заявлений – 20 января 2023 г. до 15.00

Порядок оформления участия в аукционе, порядок его проведения, а также определения лица, выигравшего аукцион, содержится в информации о проведении аукциона, опубликованной на сайте Организатора аукциона – <https://grno.by/auktiony>

РУП «Институт недвижимости и оценки» (Гродненский филиал)

информирует о проведении повторного открытого аукциона по продаже имущества, принадлежащего Гродненскому областному потребительскому обществу

Аукцион состоится 11.01.2023 г. в 11.00 по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, 209. Телефон для справок 55-87-71

Лот № 1	
Наименование, характеристика предмета аукциона, местонахождение предмета аукциона	ЛОТ № 1: капитальное строение, инв. № 441/С-15090 (назначение – здание общепита), наименование – здание общепита), общей площадью 192,6 кв. м, расположенное по адресу: Гродненская область, г. Ивье, ул. 1 Мая, 48. Лот № 1 расположен на земельном участке кадастровый № 422950100001002683, площадью 0,1220 га (назначение – земельный участок для обслуживания здания общепита), расположенном по адресу: Гродненская область, г. Ивье, ул. 1 Мая, 48. Земельный участок имеет ограничения (обременения) прав в использовании: земельные участки, расположенные в охранных зонах электрических сетей, код – 5.2, площадью 0,0025 га; земельные участки, расположенные в охранных зонах сетей и сооружений водоснабжения, код – 5.4, площадью 0,0050 га
Начальная цена продажи	51 280 руб. (пятьдесят одна тысяча двести восемьдесят рублей) с учетом НДС
Сумма задатка	5 128 руб. (пять тысяч сто двадцать восемь рублей)
Реквизиты для перечисления задатка	BY44BLBB30120500833225001001 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской области, код банка BLBBVY2X, УНП 500833225
Место, дата и время окончания приема заявлений	Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 208, с 8.30 до 17.30 (понедельник – четверг) и с 8.30 до 16.30 (пятница). Обед – с 12.30 до 13.18. Последний день приема заявлений – 09 января 2023 г. до 15.00

Объявление о проведении первого аукциона было размещено в газете «Звязда» от 22.10.2022 г.

Порядок оформления участия в аукционе, порядок его проведения, а также определения лица, выигравшего аукцион, содержится в информации о проведении аукциона, опубликованной на сайте Организатора аукциона – <https://grno.by/auktiony>

РУП «Институт недвижимости и оценки» (Гродненский филиал)

информирует о проведении открытого аукциона по продаже имущества, принадлежащего коммунальному производственному унитарному предприятию «Свислочская сельхозтехника»

Аукцион состоится 25.01.2023 г. в 11.00 по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, 209. Телефон для справок 55-87-71

Лот № 1	
Наименование, характеристика предмета аукциона, местонахождение предмета аукциона	ЛОТ 1: изолированное помещение, инв. № 413/D-5578 (назначение – квартира, наименование – квартира), площадью 38 кв. м, расположенное по адресу: г. Свислочь, ул. Гагарина, 45-2.
Начальная цена продажи	6 720 руб. (шесть тысяч семьсот двадцать рублей) с учетом НДС
Сумма задатка	672 руб. (шестьсот семьдесят два рубля)
Реквизиты для перечисления задатка	BY44BLBB30120500833225001001 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской области, код банка BLBBVY2X, УНП 500833225
Место, дата и время окончания приема заявлений	Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 208, с 8.30 до 17.30 (понедельник – четверг) и с 8.30 до 16.30 (пятница). Обед – с 12.30 до 13.18. Последний день приема заявлений – 23 января 2023 г. до 15.00

Порядок оформления участия в аукционе, порядок его проведения, а также определения лица, выигравшего аукцион, содержится в информации о проведении аукциона, опубликованной на сайте Организатора аукциона – <https://grno.by/auktiony/kopiyal/>

Центр Промышленной Оценки

- ОРГАНИЗАЦИЯ АУКЦИОНОВ
- ОЦЕНКА ВСЕХ ВИДОВ ИМУЩЕСТВА

ИНФОРМАЦИЯ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703
Продавец	УП «НАЦИОНАЛЬНЫЕ СПОРТИВНЫЕ ЛОТЕРЕИ», 220005, г. Минск, пр-т Независимости, 49, пом. 25
Предмет аукциона	
Наименование (назначение)	Изолированное помещение № 3 (Помещение, не относящееся к жилищному фонду), инв. № 100/D-64345, общ. пл. 96,2 кв. м, расположенное по адресу: Брестская обл., г. Брест, ул. Васнецова, 60-60
Начальная цена (с НДС 20%), руб.	150 000,00
Шаг аукциона, руб.	7 500,00

Задаток 10% от начальной цены предмета аукциона в белорусских рублях перечисляется на р/счет BY47 BELB 3012 0028 5000 3022 6000 в ОАО «Банк БелБЭЗ» (BYN), БИК BELBY2X. Получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки», УНП 191 021 390. Срок внесения задатка по 06.01.2023 г.

Срок подписания договора купли-продажи: 10 (десять) рабочих дней после проведения аукциона

Срок оплаты предмета аукциона: 10 (десять) календарных дней с момента заключения договора купли-продажи

Торги проводятся в соответствии с Положением о порядке организации и проведения аукционов (конкурсов) по продаже отдельных объектов, находящихся в государственной собственности, утвержденном постановлением Совета Министров РБ от 12 июля 2013 г. № 609 (далее – Положение)

Издешение о проведении торгов опубликовано на сайте «Аукционы ЕРП» (<https://au.psa.by/>) 23.12.2022. Подробная информация о проведении аукциона размещена на сайте cpro.by

Дата и время проведения аукциона: 09.01.2023 в 13.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки».

Дата и время окончания приема документов: 06.01.2023 до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»

Контактные телефоны: +375 (17) 280-36-37; +375 (44) 704-92-06. E-mail: auction@cpro.by

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПЕРВЫХ ПОВТОРНЫХ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ № 2023.Б.002.00005

Коммунальное консалтинговое унитарное предприятие «Витебский областной центр маркетинга» извещает о проведении первых повторных электронных торгов по продаже имущества, принадлежащего обществу с дополнительной ответственностью «Промстройтехкомплект», УНП 390075533, в отношении которого открыто производство по делу об экономической несостоятельности (банкротстве) № 152Б11 в экономическом суде Витебской области.

Номер лота, вид выставляемого на первые повторные электронные торги имущества:

Лот № 1. Движимое имущество.
 Информация о предмете торгов, в т. ч. место нахождения: Легковой джип ТОЙОТА ЛЭНД-КРУЗЕР 120 2007 г. в., рег. знак 2915 АТ-2, цвет – бежевый, кузов (рама) № JTEBU291605075077, по адресу: Витебская область, г. Витебск, ул. Софьи Панковой, д. 7А.

Начальная цена: 18 480,00 бел. руб. без НДС.
 Минимальная цена: 5 280,00 бел. руб. без НДС.
 Условия электронных торгов: Победитель электронных торгов (единственный участник электронных торгов, выразивший согласие на приобретение предмета электронных торгов по начальной цене, увеличенной на пять процентов) обязан: в течение 5 дней со дня проведения электронных торгов возместить затраты за организацию и проведение электронных торгов, оплатить услуги Оператора ЭТП согласно Прейскуранту, размещенному на сайте ЭТП, расходы Продавца на проведение независимой оценки предмета эл. торгов, подписать договор купли-продажи в течение 5 (пяти) рабочих дней со дня проведения электронных торгов; оплатить предмет электронных торгов в порядке и сроки, установленные договором купли-продажи, но не позднее 30 дней со дня проведения электронных торгов, если иной срок не установлен собранием (комитетом) кредиторов.

Размер шага составляет 5 процентов от начальной цены лота.

Дата и время начала и завершения первых повторных электронных торгов: 10.01.2023 с 9.00 до 16.00.

Электронные торги проводятся на электронной торговой площадке коммунального консалтингового унитарного предприятия «Витебский областной центр маркетинга» по электронному адресу: <http://elpvt.by/>.

Для участия в первых повторных электронных торгах на электронной торговой площадке по электронному адресу: <http://elpvt.by/> необходимо подать заявку на участие в электронных торгах и пройти аккредитацию в качестве участника электронных торгов, а также перечислить задаток в срок до 16.00 09.01.2023.

Задаток по лоту № 1 в сумме 1848,00 (одна тысяча восемьсот сорок восемь рублей 00 копеек) белорусских рублей должен быть зачислен на счет коммунального консалтингового унитарного предприятия «Витебский областной центр маркетинга», УНП 390477566, р/с ВУЗМТБВ30120001093300066782 в ЗАО «МТБанк» г. Минск, БИК МТБВBY22, код операции 40901.

Победителем электронных торгов признается участник, предложивший максимальную цену за лот.

Договор купли-продажи должен быть подписан не позднее 5 рабочих дней со дня проведения электронных торгов.

Справочная информация:
 Контактный телефон антикризисного управляющего +375 (29) 711-43-22.
 Контактный телефон для осмотра объектов +375 29 711-43-22.
 Контактные телефоны лица, организующего торги на основании договора поручения: 8 (0212) 24-83-12, 8 (029) 510-07-63.

Дата, время и адрес доступа (ознакомления) с предметом электронных торгов (информацией о предмете электронных торгов – в отношении нематериальных активов): в рабочие дни с 09.00 до 16.00 по месту нахождения предмета электронных торгов по предварительному согласованию с Продавцом.

Затраты на организацию и проведение электронных торгов определяются согласно смете затрат и прейскуранту ЭТП.

Ознакомление с затратами на организацию и проведение электронных торгов производится на <http://elpvt.by/> до начала торгов.

Возмещение затрат на организацию и проведение электронных торгов осуществляется в соответствии с законодательством.

Результаты проведения рекламной игры «Образ ищет тебя»

Сведения о рекламной игре:
 Наименование рекламной игры: «Образ ищет тебя».
 Территория проведения: Республика Беларусь.
 Период проведения: с 17.10.2022 по 29.12.2022.
 В рекламной игре приняли участие 15 767 участников. Призовой фонд рекламной игры разыгран полностью.

Победителями трех призов «Сертификат на услуги по подбору одежды. Срок действия – до 01.03.2023 и денежные средства в размере 2 331,57 белорусского рубля» стали:

1	Савенкова Елена Викторовна
2	Барковская Людмила Владимировна
3	Захлебаев Игорь Петрович

Организатором рекламной игры является ООО «Хэппи Нейшен», Республика Беларусь, 220004, г. Минск, ул. Кальварийская, 21/5-1, 2-й этаж, УНП 190871314. Свидетельство о государственной регистрации рекламной игры № 4245 от 06.10.2022, выданное Министерством антимонопольного регулирования и торговли Республики Беларусь.

Телефоны для справок по вопросам проведения рекламной игры: +375 17 229 99 99, +375 29 509 99 99, +375 44 509 99 99, +375 25 509 99 99 с 9.00 до 18.00 без выходных, сайт: https://www.mtbank.by/promotions_live/halva-fashion/.

Правила рекламной игры опубликованы в газете «Звязда» № 203 от 15.10.2022.

ООО «Деловая оценка» (организатор аукциона) по поручению ООО «Крафт-Ван» (продавец) извещает о проведении **4 января 2023 года** повторного открытого аукциона по продаже имущества в 12.00 по адресу: г. Гомель, ул. Жарковского, д. 24, каб. 3-2

Лот № 1: Капитальное строение с инв. № 335/С-44736 общей площадью 471,4 кв. м, наименование – здание школы, назначение – здание специализированное для образования и (или) воспитания, расположенное на земельном участке с кадастровым № 32438580001000092 по адресу: Гомельская обл., Петриковский р-н, Петриковский с/с, д. Белозерский, ул. Перелювская, 13.

Начальная цена продажи с НДС – 7 980,00 бел. руб.
 Задаток – 798,00 бел. руб.

Продавец: ООО «Крафт-Ван», г. Гомель, пер. Ильича 8-й, д. 13а, каб. 13. Контакт. тел. +375 33 634-86-95.

Шаг аукциона – 5% от начальной цены лота в фиксированной сумме.

Для участия в аукционе необходимо:

1. Оплатить задаток на расчетный счет Организатора аукциона ООО «Деловая оценка»: р/с BY60BELB30121322650030226000 в филиале ОАО «Банк БелБЭЗ», г. Гомель, пр-т Ленина, 10, БИК BELBY2X, УНП 490870206.
2. Подать заявление организатору аукциона по установленной форме с приложением необходимых документов по адресу: г. Гомель, ул. Жарковского, д. 24, каб. 3-2, в рабочие дни с 10.00 до 13.00 и до 17.00 от даты опубликования настоящего извещения.

Принят заявлений для участия в аукционе заканчивается 03.01.2023 г. в 16.00.

Порядок участия и проведения аукциона с перечнем необходимых документов опубликован на сайте www.delooenka.by.

Организатор аукциона вправе отказаться от проведения аукциона в любое время, но не позднее чем за 3 (три) дня до его проведения. Единственный участник имеет право приобрести лот с шагом 5%. Победителем торгов – участником, предложившим более высокую цену. Победителем торгов обязан: подписать протокол о результатах аукциона; заключить договор купли-продажи в течение 5 (пяти) рабочих дней с момента подписания протокола; оплатить стоимость, сформированную в результате аукциона, в течение 10 (десяти) рабочих дней с момента подписания договора купли-продажи. Возместить затраты на организацию и проведение аукциона и оплатить вознаграждение организатору торгов в течение 5 (пяти) рабочих дней с момента подписания протокола. Задаток, уплаченный участником аукциона, ставшим победителем, будет учтен в счет окончательной стоимости предмета оценки. Указанные объекты никому другому не проданы, не заложены, под запретом не состоят, судебного спора о них не имеется, других владельцев нет. Проводится аукцион в соответствии с Положением Общества с ограниченной ответственностью «Деловая оценка» о порядке организации и проведения аукционов по продаже имущества и права на заключение договоров аренды нежилых помещений (их части).

Контакт. тел. организатора аукциона: +375 (232) 34-62-36, +375 (44) 750-40-03, +375 (29) 303-30-62

ООО «СпецРеализация»

объявляет о проведении вторых повторных открытых торгов в форме аукциона по продаже имущества ООО «Миран-парфюм г. Докшицы» (УНП 300362862, Минская область, Минский район, Щомыслицкий сельсовет, с/с Щомыслицкий, д. 16, оф. 12), находящегося в процедуре экономической несостоятельности (банкротства)

Дата и время проведения торгов: 10 января 2023 года.
 Начало – 14.00. Заявки принимаются с 24 декабря 2022 года по 06 января 2023 года.

Место проведения торгов: г. Минск, просп. Победителей, 31-1, конференц-зал ОАО «Гостиница Планета».

Организатор торгов: ООО «СпецРеализация» (УНП 691842036, 223060, Минская обл., Минский р-н, Новодворский с/с, д. Большое Стиклево, д. 40, корп. 2, пом. 23, каб. 23-5), тел. 8 (029) 684-71-76.

Продавец: ООО «Миран-парфюм г. Докшицы» (УНП 300362862) в лице антикризисного управляющего – директора частного предприятия «Правовая компания «БелПрофКонсалт» Комса Инги Анатольевичи, тел. 8 (029) 133-01-01.

Шаг торгов – 5%. Задаток – 10%.

Подробная информация об имуществе, условиях торгов и порядке проведения размещена на интернет-сайте: <http://bankrot.gov.by> и <http://www.specrealization.by>. Контактный телефон для осмотра лота в рабочее время (с 9.00 до 17.00) +375296847176.

Сведения о предыдущих торгах:
 РУИ «Издательский дом «Звязда», номер газеты 186 (29808) за 22.09.2022.
 РУИ «Издательский дом «Звязда», номер газеты 231 (29853) за 24.11.2022.

Центр Промышленной Оценки • ОРГАНИЗАЦИЯ АУКЦИОНОВ
• ОЦЕНКА ВСЕХ ВИДОВ ИМУЩЕСТВА

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703
Продавец	ОАО «Белинвестбанк», г. Минск, пр-т Машерова, 29
Оператор ЭТП	ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 46, www.ipmtorgi.by

Предмет электронных торгов:
МАШИНО-МЕСТО
общей площадью 30,1 кв. м, инв. номер 500/D-708120446, расположенное по адресу: г. Минск, ул. Авакяна, 19-332. Начальная цена лота с НДС 20 %: 24 360,00 бел. руб.

Задаток 10 % от начальной цены предмета аукциона перечисляется на р/с BY47 BELB 3012 0028 5000 3022 6000 в ОАО «Банк БелВЭБ», БИК BELBYB2X, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок заключения договора купли-продажи: 10 рабочих дней после проведения аукциона

Условия оплаты предмета электронных торгов: победитель аукциона или единственный участник аукциона, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5 % (далее – единственный участник аукциона), обязан произвести оплату в размере 100 % стоимости имущества не позднее 5 рабочих дней с момента заключения договора купли-продажи

Порядок проведения электронных торгов, критерии выявления победителя торгов, порядок оформления участия в торгах и результатов торгов установлены регламентом электронной торговой площадки «ИПМ-Торги», размещенном по адресу www.ipmtorgi.by

Победитель электронных торгов либо единственный участник электронных торгов, согласивший повысить начальную цену предмета аукциона на 5 %, обязан возместить организатору торгов затраты на их проведение и оплатить установленное вознаграждение в размере 0,6 % от цены продажи в течение 3 (трех) рабочих дней после проведения аукциона

Передача предмета аукциона победителю торгов (единственному участнику), заключившему договор купли-продажи, производится по акту приема-передачи в течение 5 (пяти) рабочих дней с момента полной оплаты стоимости имущества.

Победителю торгов (единственному участнику), обратившемуся к государственной регистрации перехода права собственности на недвижимое имущество после передачи ему имущества в установленном порядке.

Расходы, связанные с организацией и проведением торгов, заключением договора купли-продажи, в том числе оплатой государственной пошлины, государственной регистрацией договора и перехода права собственности на недвижимое имущество, с удостоверением сделки, включая оплату государственной пошлины; с государственной регистрацией автомобиля – несет победитель аукциона (единственный участник аукциона), заключивший договор купли-продажи

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время до объявления его проданным без объяснения причин снятия

Дата и время начала и окончания электронных торгов:
в 11.00 12.01.2023 до 12.00 12.01.2023.

Торги продлеваются на 10 минут с момента подачи ставки, в случае если ставка поступила менее чем за 10 минут до окончания торгов

Дата и время окончания приема заявок: по 11.01.2023 до 17.00 на ЭТП «ИПМ-Торги» по адресу www.ipmtorgi.by

Контактные телефоны: +375 17-280-36-37; +375 29-317-95-42.
E-mail: auction@cpo.by

Центр Промышленной Оценки • ОРГАНИЗАЦИЯ АУКЦИОНОВ
• ОЦЕНКА ВСЕХ ВИДОВ ИМУЩЕСТВА

ИНФОРМАЦИЯ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ

Организатор электронных торгов	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703
Продавец	УП «НАЦИОНАЛЬНЫЕ СПОРТИВНЫЕ ЛОТЕРЕИ», г. Минск, пр-т Независимости, 49, пом. 25
Оператор ЭТП	ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703. Адрес ЭТП: www.ipmtorgi.by

Предмет электронных торгов

Лот №	Наименование	Начальная цена с НДС, бел. руб.
1	Вышивальная машина Brother PR655, 2014 г. в., инв. № 01440836, по адресу: г. Минск, пр-т Независимости, 49	1 944,00

Шаг электронных торгов составляет 5 % от начальной цены предмета аукциона

Задаток 10 % от начальной цены предмета аукциона перечисляется в белорусских рублях перечисляется на р/счет BY47 BELB 3012 0028 5000 3022 6000 в ОАО «Банк БелВЭБ», БИК BELBYB2X. Получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки», УНП 191 021 390

Дата и время начала и окончания электронных торгов:
с 11.00 до 11.10 09.01.2023 г.

Торги продлеваются на 10 минут с момента подачи ставки, в случае если ставка поступила менее чем за 10 минут до окончания торгов

Дата и время окончания приема заявок: заявки на участие в электронных торгах принимаются на ЭТП «ИПМ-Торги» по адресу www.ipmtorgi.by по 06.01.2023 г. до 17.00

Извещение о проведении повторных электронных торгов опубликовано на сайте Государственного комитета по имуществу (gki.gov.by) от 23.12.2022 г.

Контактные телефоны: +375 (17) 280-36-37; +375 (44) 704-92-06.
E-mail: auction@cpo.by

Центр Промышленной Оценки • ОРГАНИЗАЦИЯ АУКЦИОНОВ
• ОЦЕНКА ВСЕХ ВИДОВ ИМУЩЕСТВА

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ В ФОРМЕ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703
Продавец	ОАО «Авиакомпания «Белавиа», г. Минск, ул. Немига, 14а
Оператор ЭТП	ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 46
Адрес ЭТП	www.ipmtorgi.by

№ лота	Предмет электронных торгов	Начальная цена, BYN (с НДС 20 %)
1	Двигатель CFM56-3C1, s/n 724673, инв. № 0505004539	564 000,00
2	Двигатель CFM34-3A1, s/n 807574, инв. № 050500492	240 000,00

Шаг аукциона: 5 % от текущей цены.
Место нахождения: Национальный аэропорт «Минск»

*Цена продажи предмета аукциона указывается в договоре купли-продажи с учетом НДС либо по согласованию с продавцом с нулевой ставкой НДС при экспорте товаров в государства-члены ЕАЭС

Задаток 10 % от начальной цены предмета аукциона перечисляется в белорусских рублях (BYN) на счет BY47 BELB 3012 0028 5000 3022 6000; нерезидентами Республики Беларусь задаток может перечисляться в валютном эквиваленте по курсу Национального банка Республики Беларусь на дату платежа на счет в долларах США (USD) – BY17 BELB 3012 0028 5000 5022 6000; в евро (EUR) – BY02 BELB 3012 0028 5000 6022 6000; в российских рублях (RUB) – BY84 BELB 3012 0028 5000 7022 6000 в ОАО «Банк БелВЭБ» по адресу: г. Минск, БИК BELBYB2X, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки», УНП 191021390.

В случае если покупателем станет резидент Республики Беларусь, денежный эквивалент суммы задатка в белорусских рублях перечисляется на расчетный счет продавца и учитывается при окончательном расчете с ним

Срок подписания договора купли-продажи: 30 рабочих дней после проведения аукциона. Продавец составляет и направляет договор для подписания покупателю. Продавец вправе отказаться от подписания договора купли-продажи в случае, если покупателем по результатам аукциона будут определены организация или физическое лицо, причастные к террористической и (или) экстремистской деятельности. В таком случае результаты торгов аннулируются организатором аукциона по заявлению продавца, задаток участника аукциона, вознаграждение и затраты организатора аукциона возврату не подлежат

Условия оплаты предмета электронных торгов: оплата должна быть произведена в размере 100 % в течение 10 календарных дней со дня заключения договора купли-продажи; **передача предмета аукциона в течение 30 календарных дней** после 100 % оплаты

Электронные торги проводятся в соответствии с регламентом электронной торговой площадки «ИПМ-Торги», размещенным по адресу www.ipmtorgi.by

Ответственность участника аукциона, его права и обязанности, штрафные санкции прописаны в **соглашении** о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона. Данное соглашение является договором присоединения и размещается на странице лота во вкладке «Документы» по адресу www.ipmtorgi.by. Страница лота по указанному адресу содержит также более подробную информацию о предмете аукциона, о типе торгов и общих правилах их проведения. Победителем аукциона признается участник, предложивший максимальную цену

Авиационные двигатели демонтированы с воздушных судов по причине обработки межремонтного ресурса.

Участник аукциона самостоятельно ознакомляется с предметом аукциона, его комплектностью, наличием документации и текущим техническим состоянием в месте его нахождения до начала торгов. Участие в торгах подтверждает факт ознакомления с предметом аукциона. Погрузка и транспортировка предмета аукциона производится за счет покупателя. Продавец и организатор аукциона не оказывают услуг по вывозу предмета аукциона

Победитель электронных торгов либо единственный участник аукциона, согласивший повысить начальную цену предмета аукциона на 5 %, обязан возместить организатору торгов **затраты** на их проведение и оплатить **вознаграждение 3 % (по лоту № 1) и 5 % (по лоту № 2)** от цены продажи лота в течение **3 рабочих дней** после проведения аукциона

Организатор аукциона, продавец имеют право снять предмет аукциона с аукциона в любое время до момента определения победителя аукциона без объяснения причин снятия

Дата и время начала и окончания электронных торгов:
26.01.2023 с 11.00 до 13.00.

Торги продлеваются на 10 минут с момента подачи ставки, в случае если ставка поступила менее чем за 10 минут до окончания торгов

Заявки на участие в электронных торгах принимаются по 24.01.2023 до 17.00 на ЭТП «ИПМ-Торги» по адресу www.ipmtorgi.by

Контактные данные: **Тел.:** +375 17-280-36-37; +375 (29) 317-95-42; +375 (44) 704-92-06.
E-mail: auction@cpo.by

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ 6 января 2023 года республиканским унитарным предприятием радиотелецентр «Телерадиокомпания «Гомель»

Предмет торгов – ТРАНСПОРТНОЕ СРЕДСТВО (легковой седан) Skoda Superb (год выпуска – 2005), находящееся по адресу: 246050, г. Гомель, ул. Пушкина, д. 8

Начальная цена предмета аукциона – 7854,00 (семь тысяч восемьсот пятьдесят четыре белорусских рубля 00 копеек).

Наименование организатора аукциона – Республиканское унитарное предприятие радиотелецентр «Телерадиокомпания «Гомель»

Наименование оператора электронной торговой площадки, электронный адрес электронной торговой площадки – Открытое акционерное общество «Белорусская универсальная товарная биржа»; <http://etb.by>

Извещение опубликовано на официальном сайте Государственного комитета по имуществу gki.gov.by.

YH1 40052913

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ 6 января 2023 года республиканским унитарным предприятием радиотелецентр «Телерадиокомпания «Гомель»

Предмет торгов – ТРАНСПОРТНОЕ СРЕДСТВО (легковой седан) Skoda Superb (год выпуска – 2005), находящееся по адресу: 246050, г. Гомель, ул. Пушкина, д. 8

Начальная цена предмета аукциона – 7854,00 (семь тысяч восемьсот пятьдесят четыре белорусских рубля 00 копеек).

Наименование организатора аукциона – Республиканское унитарное предприятие радиотелецентр «Телерадиокомпания «Гомель»

Наименование оператора электронной торговой площадки, электронный адрес электронной торговой площадки – Открытое акционерное общество «Белорусская универсальная товарная биржа»; <http://etb.by>

Извещение опубликовано на официальном сайте Государственного комитета по имуществу gki.gov.by.

YH1 40052913

ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» (организатор аукциона) по поручению Республиканского дочернего унитарного предприятия по обеспечению нефтепродуктами «Белоруснефть-Гомельоблнефтепродукт» (продавец) извещает о проведении 18 января 2023 года открытого повторного аукциона по продаже права на заключение договора аренды недвижимого имущества в 11.00 в городе Гомеле по улице Гагарина, 20

№ лота	Наименование лотов	Начальная цена продажи, бел. руб., с учетом НДС (20 %)	Сумма задатка, бел. руб., с учетом НДС (20 %)
1	Часть здания (помещение мойки) площадью 124,6 кв. м в капитальном строении с инв. № 350/С-54108 – автозаправочная станция, магазин; назначение – здание специализированное для ремонта и технического обслуживания автомобилей (в т. ч. автомобильные заправочные и газонаполнительные станции). Часть сооружения (покрытие) площадью 93,0 кв. м – асфальтобетонное покрытие стоянки автомобилей. Место нахождения: г. Гомель, ул. Барыкина, 271. Арендная плата в месяц – 104,5 базовой арендной величины. Коэффициент спроса – 3,0. Базовая ставка – 0,3. Коэффициент местоположения – 0,7. Цель использования – для обслуживания автомобилей. Срок аренды – 1 год (с возможностью продления по соглашению сторон)	636,28	636,28

Сведения о продавце Республиканское дочернее унитарное предприятие по обеспечению нефтепродуктами «Белоруснефть-Гомельоблнефтепродукт», 247012, пос. Январный, 12, Полюбовский с/с. **Порядок ознакомления с имуществом и заключения договора аренды:** осуществляется по контактному номеру 8 (029) 657-23-51 – Владислав Валерьевич; 8 (0232) 92-49-46 – Лариса Ивановна

Срок подачи заявления с 26.12.2022 г. по 16.01.2023 г. в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 16.00 по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 20, 2-й этаж, каб. «Эксперт-Услуга». Организатор аукциона вправе отказаться от проведения аукциона в любое время, но не позднее чем за 3 (три) дня до его проведения

Номер р/с для перечисления задатка расчетный счет Продавца (РДП) по обеспечению нефтепродуктами «Белоруснефть-Гомельоблнефтепродукт»: р/с BY82 BLBV 3012 0490 3217 3000 1100 в ОАО «Белинвестбанк», БИК BLBYB2X, УНП 490321730, назначение платежа – задаток за участие в аукционных торгах по лоту № 1 (задаток для участия в аукционе перечисляется до подачи заявления)

Размер штрафа Лот № 1 – 5 (пять) базовых величин, согласно Указа Президента РБ от 10.01.2013 г. № 14 «О внесении изменений и дополнений в Указ Президента РБ от 05.05.2009 г. № 232» (Об определении размера штрафа в случае отказа или уклонения участника, выигравшего торги, от условий проведения аукционных торгов, согласно действующему законодательству)

Шаг аукциона – 10 (десять) %.

К участию допускаются только индивидуальные предприниматели или юридические лица.

При заключении договоров аренды ставка арендной платы может быть скорректирована с учетом обязательности применения в соответствии с Указом Президента Республики Беларусь от 29.03.2012 г. № 150, понижающих или повышающих коэффициентов в зависимости от вида деятельности, осуществляемой на арендуемых площадях, и категории арендатора. В случае действительного участия торгов, ему будет предложено приобрести лот по начальной цене, увеличенной на 5 (пять) процентов. Участник торгов имеет право до начала торгов письменно отозвать свое заявление на участие. Неявка участника торгов на торги признается отказом от участия в торгах. В этих случаях сумма внесенного им задатка возвращается Продавцом в течение 5 (пяти) рабочих дней со дня проведения торгов. Победителями торгов будут признаны участники, предложившие более высокую цену. Победитель аукциона (лицо, приравненное к победителю аукциона) обязан: подписать протокол о результатах аукциона; возместить Организатору аукциона затраты на организацию и проведение торгов, возместить Продавцу затраты на публикацию в газете «Звезда» в течение 3 (трех) рабочих дней с момента подписания протокола, а также в установленном порядке перечислить на текущий (расчетный) счет арендодателя сумму, за которую продан предмет аукциона, в течение 3 (трех) рабочих дней со дня его проведения, за вычетом внесенной им суммы задатка. С участником, ставшим победителем аукциона (лицом, приравненным к победителю аукциона), в течение

10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона и подписания протокола будет заключен договор аренды недвижимого имущества. В срок не позднее 5 (пяти) рабочих дней после подписания договора аренды победитель торгов обязан подписать акт приема-передачи арендуемого имущества. Аукцион проводится в соответствии с Положением «О порядке проведения аукционов по продаже права заключения договоров аренды капитальных строений (зданий, сооружений), изолированных помещений, машино-мест, их частей, находящихся в государственной собственности, утвержденных постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.08.2009 г. № 1049.

Ранее опубликованное извещение о торгах размещено в газете «Звезда» от 29.03.2022 г. № 60 (29682).

Извещение о проведении аукциона размещено на сайтах: организатора аукциона – www.gomelobreklama.by, www.expert-usluga.by (раздел «Аукционы»); Государственного комитета по имуществу Республики Беларусь www.gki.gov.by в разделе «Продажа/Аренда имущества», далее – «Продажа и аренда государственной недвижимости. Единая база».

Порядок оформления участия в аукционе, в том числе документации, необходимой для регистрации участника торгов, порядок проведения аукциона размещены на официальных сайтах Организатора торгов – www.gomelobreklama.by, www.expert-usluga.by, раздел «Аукционы».

Дополнительная информация по контактному номеру организатора аукциона: 8 (0232) 23-23-54, 23-23-56, 8 (029) 651-22-19, 8 (029) 341-15-45, 8 (044) 599-18-16.

Гомельский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» (организатор аукциона) информирует о проведении повторного открытого аукциона по продаже права заключения договора аренды нежилого помещения № 5 в административно-хозяйственном здании, находящемся в собственности Республики Беларусь и закрепленном за РУП «Институт недвижимости и оценки» на праве хозяйственного ведения

Дата проведения аукциона: 10 января 2023 г. в 11.00

Место проведения аукциона: г. Гомель, ул. Артёма, 23, каб. 1.1.

№ лота	Наименование объекта аренды, цель его использования	Арендная площадь, м²
1	Нежилое помещение № 5 в первом крыле 1 этажа 2-этажного отдельно стоящего административно-хозяйственного здания с инв. № 350/С-56805 (для размещения офиса)	18,3

Место нахождения объекта аренды: Гомельская обл., г. Гомель, ул. Артёма, 23, пом. 5

Начальная цена продажи права заключения договора аренды: 77,32 рубля. Задаток: 77,32 рубля.

Коэффициент к базовой ставке арендной платы в зависимости от спроса на недвижимое имущество, его технического состояния и коммерческой выгоды от сдачи в аренду составляет 2,5.

Срок договора аренды: 5 лет, начиная со дня заключения договора аренды. Шаг аукциона: 5 %

Место нахождения организатора аукциона, его контакты: г. Гомель, ул. Артёма, 23, тел.: 8 (0232) 32-46-47, 32-18-95, 8 (029) 170-46-47, сайт: www.ino.by, e-mail: gomel@ino.by

Извещение о проведении аукциона опубликовано 21.12.2022 г. на сайте Государственного комитета по имуществу Республики Беларусь gki.gov.by и на сайте ino.by

YH1 40116649

Гомельский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» (организатор аукциона) информирует о проведении повторного открытого аукциона по продаже права заключения договора аренды нежилого помещения № 5 в административно-хозяйственном здании, находящемся в собственности Республики Беларусь и закрепленном за РУП «Институт недвижимости и оценки» на праве хозяйственного ведения

Дата проведения аукциона: 10 января 2023 г. в 11.00

Место проведения аукциона: г. Гомель, ул. Артёма, 23, каб. 1.1.

№ лота	Наименование объекта аренды, цель его использования	Арендная площадь, м²
1	Нежилое помещение № 5 в первом крыле 1 этажа 2-этажного отдельно стоящего административно-хозяйственного здания с инв. № 350/С-56805 (для размещения офиса)	18,3

Место нахождения объекта аренды: Гомельская обл., г. Гомель, ул. Артёма, 23, пом. 5

Начальная цена продажи права заключения договора аренды: 77,32 рубля. Задаток: 77,32 рубля.

Коэффициент к базовой ставке арендной платы в зависимости от спроса на недвижимое имущество, его технического состояния и коммерческой выгоды от сдачи в аренду составляет 2,5.

Срок договора аренды: 5 лет, начиная со дня заключения договора аренды. Шаг аукциона: 5 %

Место нахождения организатора аукциона, его контакты: г. Гомель, ул. Артёма, 23, тел.: 8 (0232) 32-46-47, 32-18-95, 8 (029) 170-46-47, сайт: www.ino.by, e-mail: gomel@ino.by

Извещение о проведении аукциона опубликовано 21.12.2022 г. на сайте Государственного комитета по имуществу Республики Беларусь gki.gov.by и на сайте ino.by

YH1 40116649

